

Riksdagens protokoll

2009/10:4

Måndagen den 21 september

Kl. 10.00 – 13.10

Protokoll
2009/10:4

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2009/10:1 med förslag till statsbudget för 2010, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m.

Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Regeringen överlämnar i dag budgetpropositionen för 2010, *Jobba Sverige ur krisen*, till Sveriges riksdag.

I dag är 400 000 personer arbetslösa. 120 000 människor är i olika typer av aktiva åtgärder. Sedan förra året har vi tappat 150 000 i sysselsättning. Sverige befinner sig i en djup ekonomisk kris. Den internationella finanskrisen har drabbat oss hårdare än de flesta andra länder, vilket är naturligt och knappast förvånande givet vår tunga verkstadsindustri och vårt stora exportberoende.

Många talar nu om att det kommer en återhämtning. Låt oss vara försiktiga med den slutsatsen. Arbetslösheten i de flesta länder, också i Sverige, kommer att fortsätta stiga de närmaste åren. Den upplåning och skuldsättning som har drivit tillväxten under senare år kan inte fortsätta internationellt.

Prognosmakarna skruvar upp sina bedömningar. I Sverige blir hushåll och företag mer optimistiska, men i många länder, kanske framför allt i USA och Storbritannien, måste man sanera de offentliga finanserna de närmaste åren.

Låt oss därför hoppas att vi går mot bättre tider. Men när vi lägger fast politiken och budgeten ska vi utgå ifrån att det är en krisbudget vi lägger fram. Regeringen har agerat försiktigt. Regeringen har agerat ansvarsfullt. Det är därför vi nu kan förstärka krispolitiken.

Låt mig beskriva utgångspunkterna. Den första utgångspunkten för att jobba Sverige ur krisen är att värna starka offentliga finanser. Sverige har gått in i denna kris med offentliga finanser som står på stadig mark. Den här regeringen och tidigare regeringar har agerat ansvarsfullt. Sverige har tillsammans med Danmark, Finland, Schweiz och ytterligare några länder de starkaste offentliga finanserna av alla industriländer, och vi kommer tidigare tillbaka till balans och överskott än praktiskt taget alla andra länder.

Ett andra skäl till att de offentliga finanserna är starka är att vi har avstått från ineffektiv krispolitik. Vi har värnat skattebetalarna, inte bankä-

garna. Vi har inte slösat bort skattebetalarnas pengar på krispaket till krisbranscher och företag. Vi har hållit fast vid en kärnpunkt i den svenska modellen: att värna människor, inte företag.

Ett tredje skäl till att de offentliga finanserna är starka är att vi nu ser en tydlig förbättring. Inkomsterna är väsentligt starkare än vad de var när vi lade fram vårpropositionen, och utgifterna är väsentligt lägre. En stram utgiftspolitik har gett oss utrymme att föra en expansiv jobbpolitik. I vårpropositionen räknade vi med ett underskott som skulle stanna strax under 4 procent för 2010 och sedan gå ned till 2 procent fram emot 2012.

Nu kan vi redovisa ett underskott som ligger på strax över 3 procent för 2010 och som kommer ned till 1 procent till 2012. Vi kommer tillbaka till balans och överskott före praktiskt taget alla jämförbara länder, och det är för att vi har tagit ansvar. Vi har varit försiktiga. Vi har inte tappat greppet om de offentliga finanserna. Detta är en hörnsten i en politik för att jobba Sverige ur krisen. Det är en hörnsten i en politik som tar Sverige tillbaka mot full sysselsättning.

En annan grundsten i vår politik för att jobba Sverige ur krisen är att vi ska säkra det finansiella systemet – ordning och reda också på bankerna. Bankernas problem ska inte tillåtas strypa svensk ekonomi. Inom EU utvecklar vi ett gemensamt ramverk. När bankerna går över gränserna måste också tillsyn och kontroll gå över gränserna. En gemensam spelplan kräver också gemensamma spelregler.

Man kanske tycker att det är märkligt att regeringschefer och finansministrar samlas för att diskutera lönesättning i den finansiella sektorn. Men det är det inte. Bankerna tar mycket stora ekonomiska risker, och det är en stor risk att det risktagandet till slut landar på skattebetalarnas nota. Tillåter vi extrema belöningar för risktagande kommer vi också att få ett extremt risktagande, och i slutändan är risken stor att det landar på skattebetalarnas nota.

Ska vi klara en ansvarsfull ekonomisk politik måste vi också ha ett samhälle som håller ihop. Förväntar sig bankerna att vi som skattebetalare ska säkra deras verksamhet måste de också ha en beredskap för att anpassa sig till skattebetalarnas krav på måttfullhet, ordning, reda och försiktighet.

En tredje grundpelare i vår politik för att motverka genomslaget på sysselsättningen är att tillföra pengar till kommunerna och tillfälligt förstärka efterfrågan. Ett effektivt sätt att bromsa sysselsättningsfallet är att minska personalneddragningarna. Vi tillför nu 10 miljarder till kommunerna som läggs ovanpå de 7 miljarder vi tidigare tillfört. Aldrig i någon kris tidigare har en sådan offensiv politik för att motverka uppsägningar i kristider gjorts – inte under Asienkrisen, inte under Rysslandskrisen, inte vid IT-kraschen. För första gången gör vi en kraftfull tillförsel av medel för att säkra att kommunerna ska kunna minska sina uppsägningar under kristider.

Det är också viktigt att vi tillför medel till infrastruktur. Det är 15 miljarder mer under krisåren. Vi säkrar det offentliga kärnuppdraget genom att tillföra medel till rättsväsendet. Skattelättnader för pensionärer, för löntagare, bostadstillägg för förtidspensionärer, förbättrat studiemedel och sänkta egenavgifter är åtgärder som gör att hushållen har lite mer pengar kvar i plånboken och som gör att vi dämpar krisen genom att stimulera efterfrågan.

Alla dessa åtgärder – lite mer efterfrågan i svensk ekonomi – gör att det blir lite färre i sysselsättningsnedgång och lite färre i arbetslöshet.

Det fjärde fundamentet i vår politik för att jobba Sverige ur krisen är att begränsa de permanenta skadeverkningarna på arbetsmarknaden genom att underlätta omställning. I budgetpropositionen för 2010 tillför vi aktiveringsåtgärder och utbildningsmöjligheter för 75 000 personer.

När krisen slår in över våra gränser är den aktiva arbetsmarknadspolitik en av våra viktigaste försvarslinjer. Vi befäster nu den försvarslinjen. Det gör vi med praktikplatser och coachning. Det gör vi med aktivering genom lyftjobb. Det gör vi med utbildningsplatser på yrkeshögskolan, på yrkesvux, på universitet och på högskolor.

Aktiv arbetsmarknadspolitik är ingen mirakelkur, men när vi nu ger stöd för människor att fortsätta söka jobb, när vi motiverar de arbetslösa att stå kvar och söka och kämpa och förstärka sin kompetens, då står de lite bättre rustade när vi en gång kommer ur den ekonomiska krisen.

Mot regeringens ansvarsfulla politik står överbud. Varje gång regeringen presenterat en satsning är kommentaren att det är för lite, för sent, för magert, för klen. Det är alltid samma alternativ: alltid mer, aldrig nog.

Vi satsar på kommunerna. Det är alltid för lite, för sent, ska bli mer.

Vi satsar på aktiva åtgärder. Det är alltid för lite, för klen, för magert, för sent.

Vi satsar på infrastruktur. Det är för lite, för magert, för klen.

Det är överbudspolitik i varje fråga, på varje område, på varje punkt. Det handlar inte bara om arbetsmarknaden, kommunerna och infrastrukturen. Det är stora satsningar på att undergräva arbetslinjen: barnbidrag, bostadstillägg, flerbarnstillägg, underhållsstöd, bostadsbidrag, studiebidrag. Alla dessa bidrag ska enligt oppositionen förstärkas nu under kris-tiderna.

Ansvar står mot överbud. Det är en skiljelinje i svensk politik.

Den femte punkten i regeringens politik för att säkra full sysselsättning är åtgärder som varaktigt ska höja sysselsättningen. Om våra prognoser stämmer kommer vi att få en arbetslöshet på upp till 11 procent och ett sysselsättningsfall på 300 000 personer. Historiskt sett har vi tappat ungefär en tredjedel av de kriseffekterna varaktigt. Det är i sådana fall 100 000 personer i varaktigt lägre sysselsättning. 100 000 personer!

Om vi vill säkra att historien inte upprepar sig, om vi ska säkra att vi klarar av att gå igenom en kris utan att utanförskapet åter växer, måste vi förstärka arbetslinjen. Det var den mest centrala och avgörande uppgiften före krisen. Vi har en åldrande befolkning. 100 procent av befolkningsökningen fram till 2030 ligger i åldersgrupper som inte är yrkesverksamma. Samtidigt finns ett stort utanförskap. Det har vuxit i 40 år. Vid varje kris har vi sett hur sysselsättningen har pressats ned och hur arbetslösheten har pressats upp. Mönstret har varit att arbetslösheten stiger, sedan går man över i åtgärder och sedan är det en rundgång mellan åtgärder, långtidssjukskrivning och förtidspension som sedan stannar i ett permanent utanförskap.

Nu har krisen kommit. Arbetslösheten ökar. Vi bygger ut de aktiva åtgärderna. Uppgiften är naturligtvis att säkra att uppgången blir tillfällig. Det är nu vi ska säkra att vi bryter mönstret från de senaste 40 åren. Vi ska kunna gå igenom en kris utan att varaktigt öka utanförskapet.

Budgetpropositionen innehåller en lång rad satsningar för att tillfälligt förstärka efterfrågan. Det är viktiga åtgärder för kommuner, infrastruktur och arbetsmarknadspolitik. Men vi måste också våga ställa oss de grundläggande frågorna: Hur ska vi varaktigt höja sysselsättningsnivån? Hur ska vi varaktigt få fler människor i arbete? Hur ska vi återupprätta full sysselsättning? Vårt svar är arbetslinjen. Det ska löna sig bättre att arbeta. Det ska bli fler som vågar anställa. Låt mig försöka vara tydlig med varför detta är så viktigt också i kristider. När det lönar sig bättre att arbeta söker människor fler jobb i vidare kretsar. Nu tillkommer många arbetslösa som har en lång yrkeserfarenhet och som står nära arbetsmarknaden. Då blir det avgörande att förstärka drivkrafterna så att de fortsätter att söka jobb.

Att det lönar sig att arbeta är särskilt viktigt nu eftersom krisen slår så olika regionalt och branschmässigt. Krisen slår olika. Om vi förstärker drivkrafterna för rörlighet får vi också en lägre arbetslöshet.

Vi bygger nu ut den aktiva arbetsmarknadspolitik. Det är en massiv utbyggnad, en av de mest omfattande i Europa. Då är risken att människor låses in i rundgång. Då ökar risken för att de fastnar, inte söker jobb och följaktligen blir kvar i arbetslöshet. Då är det logiskt att om man bygger ut den aktiva arbetsmarknadspolitik ska också arbetslinjen förstärkas. När arbetslösheten ökar, ökar också risken för att spärrvakter och grindvakter i våra transfereringssystem ska överbelastas och ge vika. Det är exakt det som har inträffat i alla de lågkonjunkturer vi har upplevt under de senaste 40 åren. Vi förstärker nu arbetslinjen för att säkra att människor kommer tillbaka till arbetsmarknaden, inte att de landar i permanent utanförskap.

När det lönar sig bättre att arbeta och fler står till arbetsmarknadens förfogande, minskar risken för flaskhalsar och kostnadsspiraler. Då minskar risken för att inflationstrycket tidigt stryper jobbtillväxten. Alltför ofta har vi fått uppleva att jobbtillväxten bromsas i förtid, att lönerna sätts utifrån dem som redan har arbete, att lönerna stiger redan när arbetslösheten fortfarande är hög. Om vi vill vara säkra på att historien inte ska upprepa sig, om vi vill klara en kris utan stigande utanförskap och permanent hög arbetslöshet, måste vi också prioritera att förstärka arbetsmarknadens funktionssätt.

Kärnan i arbetslinjen är att det ska löna sig att arbeta. Jobbavdraget är hörnstenen i arbetslinjen. Det är den mest effektiva åtgärden vi har för att på lång sikt öka sysselsättningen. På lång sikt bestäms sysselsättningen av hur många det är som arbetar, och det bestäms i sin tur av hur mycket det lönar sig att arbeta relativt att inte arbeta. Det är helt enkelt den avgörande frågan för sysselsättningsnivån.

Det är naturligtvis också viktigt att fler vill anställa. Vi lägger i den här budgeten fram en bred politik för att förstärka företagsamhet och entreprenörskap. Vi ökar tryggheten för enskilda företagare. Vi sänker egenavgifterna. Vi förstärker konkurrensen. Vi förbättrar förutsättningarna för fler att bli företagare. Regeringens politik gör att fler kommer i arbete och att fler vill anställa. Det är en politik som steg för steg för Sverige tillbaka mot full sysselsättning.

Alternativet till regeringens förslag är inte en annan jobbpolitik; det är ingen jobbpolitik. Det man föreslår från oppositionens sida är försämrade jobbavdrag, höjd a-kassa, återinförd deltidsarbetslöshet, höjd sjuk-

penning, återinförd Amspolitik, tillbakadragna väginvesteringar, avvecklad kärnkraft, sönderskattad transportsektor, höjda bolagskatter och arbetsgivaravgifter, höjda arbetsgivaravgifter för unga, avskaffat RUT- och ROT-avdrag, förhindrande av konkurrens, valfrihet och företagande i välfärdssektorn.

Effekterna av den politiken är uppenbar. Det lönar sig sämre att arbeta. Då blir det färre som vill anställa. Risken för att inskrivningar i a-kassa övergår i långtidsarbetslöshet ökar påtagligt. Risken för att vi får inlåsning och rundgång i arbetsmarknadspolitiken ökar påtagligt. Risken för att spärrar och grindvakter ska ge vika ökar påtagligt. Risken för flaskhalsar och kostnadstryck ökar påtagligt. Det är en politik som med den inriktningen leder till lägre sysselsättning och en cementering av arbetslösheten på krisnivå.

Det här är en beskrivning av budgetpolitiken. Det är en beskrivning av svensk politik. Det är en beskrivning av valrörelsen 2010. Vi har två osedvanligt tydliga och klara regeringsalternativ som står mot varandra. Alliansen har lagt fast sin politik. Vi värnar starka, offentliga finanser. Vi har ordning och reda på bankerna. Vi lägger mer pengar på kommuner, infrastruktur och pensionärer. Vi satsar på utbildning och omställning. Vi har en politik som gör att det lönar sig bättre att arbeta och som gör att fler vill anställa. Mot det står en samlad vänster, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet, som har en genomgående idé att höja skatterna, öka ersättningarna för dem som inte arbetar och försämra företagsklimatet. Bidragslinjen står mot arbetslinjen. Ansvar står mot överbud. Budskapet har varit detsamma – för lite, för sent, för magert, för klen. Alltid mer, alltid längre, alltid bredare, alltid tjockare, alltid djupare. Det är överbudspolitik i sin prydno.

Vi ska tillsammans jobba Sverige ur krisen. Vi ska förhindra att arbetslösheten biter sig fast. Vi ska förhindra att utanförskapet växer. Där har ni alternativen i svensk politik. Ansvar mot överbud. Arbetslinje mot bidragslinje.

(Applåder)

Anf. 2 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! För oss socialdemokrater är jobben den viktigaste frågan. Vårt besked till svenska folket är tydligt och ärligt. Det finns inte utrymme för världsösa skattesänkningar. Sverige ska tillbaka till överskott i offentliga finanser. Målet med vår ekonomiska politik är full sysselsättning. Det är djupt ansvarslöst att som regeringen nu gör återigen låna mycket stora belopp för att sänka skatten.

Svensk arbetsmarknad går igenom en mycket svår och stor struktur-omvandling. Hundratusentals jobb försvinner. Många av dem kommer aldrig tillbaka. För tredje gången i rad kommer nu regeringen till riksdagen med en budget där man skriver upp arbetslösheten och skriver ned antalet jobb i Sverige. Nästa mandatperiod måste präglas av en ekonomisk politik som investerar i en starkare arbetslinje. Då duger det inte att låna till skattesänkningar. Det krävs investeringar som gör att löntagare som förlorar jobbet får ett nytt jobb, kanske inom en ny bransch, kanske på en ny plats och ibland med nya, högre kunskapskrav. Alla människor som vill och kan arbeta ska få möjlighet att göra detta. Varje arbetad

timme är viktig. När vi om två veckor lägger fram vårt budgetalternativ kommer vi att sätta jobben först.

För oss socialdemokrater är det tydligt att en fungerande arbetslinje måste vara en effektiv utbildningslinje. Vi vill investera brett i kunskap så att alla människors potential att växa med utbildning och växa med kompetens tillvaratas. Vi vill investera i framtidens jobb genom att bygga Sverige mer modernt och mer rättvist. Vi vill investera i trygghet, reparera arbetslöshetsförsäkringen. En god a-kassa är alldeles nödvändig i en modern och dynamisk ekonomi. När man blir arbetslös ska man få chansen att ställa om, inte slås ut. Vi kommer att prioritera välfärden, barnens skola och sjukvården.

Regeringen visar i sin budget att 300 000 jobb försvinner. 60 000 av de jobben försvinner i välfärden fram till 2011. Det är en konsekvens av den skattesänkingspolitik som Anders Borg och regeringen har drivit.

Vi avvisar dessa permanenta lånefinansierade skattesänkningar. Välfärden måste få långsiktiga förutsättningar. Det duger inte med enskilda års brandkårsinsatser.

Men vi har en regering som ser det annorlunda. Ni prioriterar i stället sänkt skatt på lånade pengar, mest till dem som redan har det gott ställt.

Efter tre år, med ofinansierade och orättvisa skattesänkningar, är det väl dags nu att ställa den centrala frågan: Har politiken fungerat? Är utanförskap och arbetslöshet högre eller lägre?

Er politik har gjort Sverige svagare. När ni tillträdde hösten 2006 var arbetslösheten väsentligt lägre i Sverige än genomsnittet i Europeiska unionen. Nu är arbetslösheten högre i Sverige. För tre år sedan var arbetslösheten en hel procentenhet lägre i Sverige än i Finland. Nu har Finland lägre arbetslöshet än Sverige. Den ekonomiska krisen är internationell – det är inte tu tal om detta. Men det finns ingen naturlag som säger att arbetslösheten i Sverige ska utvecklas sämre än i vår omvärld. Hade arbetslösheten utvecklats i Sverige som i övriga Europa hade den varit 50 000 personer lägre.

Särskilt allvarligt är det att ni misslyckas med att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Den är nu närmare 30 procent, enligt Eurostat – bland de högsta i hela Europeiska unionen.

Er politik ger inga nya jobb – den klyver Sverige. De 10 procent som har högst inkomster i Sverige har fått mer av regeringens skattesänkningar och reformer än vad 60 procent av svenska folket har fått tillsammans.

Särskilt upprörd blir jag över den diskriminering av pensionärer som du har inlett i Sverige, Anders Borg. Nu ska man efter ett långt arbetsliv betala en särskild pensionärsskatt. Vi socialdemokrater vill att det ska löna sig att arbeta, men vi vill också att det ska löna sig att ha arbetat ett långt och strävsamt liv. Vi kommer därför i vårt budgetalternativ att lägga fram förslag som minskar klyftan i beskattning mellan pensionärer och löntagare.

En paradfråga för tre år sedan var att ni skulle bryta det ni kallade utanförskapet. Man kunde läsa på Moderaternas egen hemsida att den verkliga arbetslösheten var 1 209 000 personer. Ni skrev att alla dessa personer skulle kunna ha ett jobb om politiken var inriktad på detta.

Vi bad riksdagens utredningstjänst jämföra hur stort utanförskapet var i augusti 2006 och i augusti 2009. Utanförskapet har på tre år ökat med 70 000 personer. Nästa år räknar regeringen själv med att det blir ännu högre.

Ni har inte tagit ansvar. Ni regerade som om ni fick en högkonjunktur till skänks och trodde att den skulle vara för evigt. Ni tog över stora överskott och slösade bort dessa på skattesänkningar, till och med på lånade pengar. Ni skar ned på utbildningsinsatser, som yrkesutbildning – sådant som vi vet ger jobb till människor. Ni har försämrat och fördyrat a-kassan och knuffat ut 500 000 människor ur försäkringen, precis innan krisen slog till.

När den ekonomiska krisen slog till var ni passiva. Valfärden, kommuner och landsting, sjukvård och skola får i år noll kronor i resurstillskott trots att kommunsektorn bara i år förlorat 20 miljarder, enligt regeringens budget. Lärare och sjuksköterskor sägs upp på grund av regeringens politik.

Ni tog över ett överskott på 70 miljarder. Det hade vi tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet arbetat ihop tillsammans med svenska folket. I år blir underskottet 70 miljarder. Nästa år blir underskottet 107 miljarder. Och ni har sänkt skatten sammantaget med 100 miljarder.

Vanligt folk har fått betala de här skattesänkningarna i stor utsträckning själva. Ni har varit uppfinningsrika och hittat på nya skatter för vanliga människor. Regeringen har infört en extra skatt på att vara med i facket. Det är skatt på att vara pappaledig. Det är skatt på att bli arbetslös. Det är skatt på att byta bostad. Ni har infört en särskild pensionärs-skatt. Ni har lagt en skatt på att vara med i a-kassan. Det är den ena skatten efter den andra på vanligt folk.

Men när det gäller er själva och de kärnväljare, miljonärer, som röstar på Moderaterna är det en annan bild. Det är avskaffad förmögenhetsskatt. Det är kraftigt sänkt skatt på de lyxigaste villorna. I dag är det samma skatt på ett radhus i Farsta som på lyxvillan i Djursholm. Det är sänkta inkomstskatter med mest till dem som tjänar mest. Aldrig har väl så få fått så mycket på så kort tid.

I Aftonbladet kunde man läsa att familjen Reinfeldt får sammantaget uppemot 100 000 kronor i skattesänkning under den här mandatperioden. Ni har moderata riksdagsledamöter som får 1,3 miljoner kronor i skattesänkning per år med den här politiken. Det är djupt orättvist.

Nu genomför ni en politik vars hela idé är att bryta sönder den svenska modellen. Grunden är att försämra arbetslöshetsförsäkringen och riva ned den och att sänka skatten. Målet för Anders Borg är att sänka det han brukar kalla reservationslönen. Det betyder att den som tjänar sämst på arbetsmarknaden ska ha ännu sämre lön. Målet har varit att det ska bidra till att sänka det som ekonomerna kallar jämviktsarbetslösheten. Det är ett viktigt mål. Det arbetade vi hårt med under hela 90-talet. Varje år under vår tolvåriga regeringsperiod minskade den långsiktiga, strukturella arbetslösheten, det som ekonomerna kallar jämviktsarbetslösheten.

Hur är det då med Anders Borgs politik? Varje år från 2007 och framåt ökar den långsiktiga arbetslösheten, jämviktsarbetslösheten, trots att 2007 var ett extremt högkonjunkturår. Det är ett väldigt misslyckande

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

för den typ av politik som ni står för. Sveriges arbetsmarknad fungerar allt sämre.

Att hota med en sönderslagen hushållsekonomi för dem som blir arbetslösa är ingen bra jobbpolitik. Det är en gammaldags politik som leder till att arbetslösheten biter sig fast. Och nu är det så att en av tre, enligt regeringen – 100 000 människor – riskerar att fastna i permanent massarbetslöshet och långtidsarbetslöshet.

Vi socialdemokrater vill i stället underlätta vägen från arbetslöshet till ett nytt arbete. Det behövs en ny färdriktning på politiken med investeringar i kunskap, trygghet och välfärd och med ansvar för de offentliga finanserna. Arbetslinjen måste återupprättas. Varje arbetad timme är viktig för att klara välfärd och ekonomi. Vägen mot allt större utanförskap och allt fler socialbidragstagare måste bytas mot minskad arbetslöshet och fler som försörjer sig själva. Skattesänkningar på lånade pengar måste bytas mot investeringar i sjukvård och skola och framtidens jobb. Och när allt färre nu startar företag måste småföretagandet stimuleras och den aktiva näringspolitiken stärkas. När klyftorna ökar måste rättvisan stärkas. Klyftorna måste minska mellan pensionärer och arbetstagare, mellan dem som har arbete och dem som är arbetslösa, mellan dem som har mycket och dem som inget har. Ökade orättvisor är inte lösningen på Sveriges problem. Sverige kan mycket bättre, herr talman!
(Applåder)

Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Det är ett högt tonläge Thomas Östros väljer. Vi är inte bara ansvarslösa utan också hänsynslösa för att vi sänker skatten med lånade pengar. Det är hänsynslöst, säger Thomas Östros.

Om man tar fram budgetpropositionen för 2005 ser man att där föreslås 10 miljarder i skattesänkningar. Där avskaffas arvs- och gåvoskatten. Där har Socialdemokraterna, enligt Göran Persson, varit hos Svenskt Näringsliv och lovat att avskaffa förmögenhetsskatten. Det var tydligen Lars Ohly som fick välja om det var arvsskatten eller förmögenhetsskatten som skulle avskaffas.

Östros säger att vi företräder miljonärerna. Det är uppenbart att Östros företräder miljardärerna. I 2005 års budget lånade staten pengar till att sänka skatten för de allra rikaste, och man var beredd att avskaffa förmögenhetsskatten med lånade pengar.

Det är hyckleri att i debatt efter debatt och intervju efter intervju anklaga oss för hänsynslöshet för att vi nu har ett underskott i Sverige när vi har kris. Det är hyckleri. Det är exakt det Socialdemokraterna gjorde 2005.

Och låt oss komma ihåg: Det är inte en engångshändelse. När man hanterade IT-kraschen, vad gjorde man då? Man sänkte skatten med lånade pengar.

Det är tydligen fel att sänka skatten för låg- och medelinkomsttagare – det är tydligen upprörande. Men det går bra att sänka skatten för miljardärer med lånade pengar. Det är tydligen socialdemokratisk politik.

Vi vet vad den resulterade i. Vi har nu fördelningssiffrorna klara för den mandatperioden. Lönespridningen ökade med 10 procent. Förmögenhetskonzentrationen steg med 20 procent. Inkomstspridningen steg med 30 procent. Andelen med svag ekonomi ökade med 50 procent.

Det var resultatet av den politik som Thomas Östros bedrev. Att sänka skatten med mångmiljardbelopp för lånade pengar var kärnan i den socialdemokratiska politiken i 2005 års budget.

Det är en politik som Thomas Östros i dag beskriver som hänsynslös. Jag antar att du hade en väldigt hård debatt med Göran Persson när han gick till Svenskt Näringsliv och lovade att avskaffa förmögenhetsskatten. (Applåder)

Anf. 4 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Det är högt tonläge men dålig koll på verkligheten. År 2005 var det överskott i offentliga finanser. År 2006 var det överskott i offentliga finanser. Vi lämnade över ett överskott till regeringen och Anders Borg som sedan har använts till att sänka skatten så mycket att vi nu har ett underskott – 70 miljarder i år och 107 miljarder kronor nästa år. Då kommer Anders Borg till riksdagen och säger att vi ska låna pengar till skattesänkningar!

Om det vore så att detta verkligen skapade jobb skulle det gå bättre för Sverige än för övriga världen. Varför ökar då vår arbetslöshet snabbare än den tyska, den finska och genomsnittet i EU? Jo, därför att det är en djupt ineffektiv jobbpolitik. Den har inte skapat nya jobb, men den har skapat klyftor.

Förklara för mig hur en skattesänkning på uppemot 100 000 kronor för makarna Reinfeldt skapar jobb! Nej, det går inte. Där är därför att den inte skapar jobb. Förklara för mig hur 200 kronor i sänkt skatt nästa år ger en långtidsarbetslös ungdom chansen att komma tillbaka i arbete när det kanske skulle ha behövts en dyrare yrkesutbildning i stället! Nej, det kan du inte. Det går inte att förklara.

Er jobbpolitik fungerar inte. Utanförskapet är större nu än det var för tre år sedan. Sedan har ni använt en ny typ av beräkning för att komma undan detta, men det är 70 000 fler. Då faller också hela ditt argument för att pensionärer ska betala uppemot 1 000 kronor mer i skatt i månaden än en löntagare. Varför har du infört en sådan straffbeskattning av pensionärer? Förklara det för mig!

Vad är det som gör att en människa som har levat ett långt och strävsamt liv och arbetat och lagt undan för pension ska straffas med högre skatt när man får vila ut efter ett långt yrkesliv? Jag möter många pensionärer som är upprörda över detta. Ditt svar till dem är att du ökar klyftan ännu mer nästa år. Det är djupt orättvist, dålig jobbpolitik och en dålig ekonomisk politik, Anders Borg!

(Applåder)

Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Låt mig citera ur det dokument jag har framför mig: ”Regeringens proposition 2004/05:1 Budgetpropositionen för 2005. Regeringen överlämnar härmed enligt 9 kap. 6 § regeringsformen sitt förslag till statsbudget för budgetåret 2005 – – – Göran Persson, Bosse Ringholm.” Jag har intrycket att det är budgetpropositionen för 2005 som jag håller i min hand. Jag öppnar den, och vad ser jag där? Man lånar pengar för att sänka skatten! Staten hade ett underskott på – nu ska vi se – 47 miljarder enligt den prognos som Thomas Östros regering lade fram.

Då erbjöd man Svensk Näringsliv att avskaffa förmögenhetsskatten. Då tog man bort arvs- och gåvoskatten och sänkte skatterna med 10 miljarder. Man var beredd att sänka dem med 20 miljarder – inte för miljonärerna utan för miljardärerna. Det är Thomas Östros politiska arv.

Vi vet hur bidragspolitiken slår. Den gör fler människor arbetslösa. Den ökar utanförskapet. Den cementerar massarbetslöshet. Det är precis så som skiljelinjerna i svensk ekonomi och svensk politik ser ut. Ska vi återupprätta arbetslinjen så att det lönar sig att arbeta och så att fler kommer tillbaka till jobb, eller ska vi cementera bidragslinjen? Thomas Östros politiska alternativ handlar om överbud och bidragspolitik.
(Applåder)

Anf. 6 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Ju sämre underlag desto högre tonläge. År 2005 hade vi ett överskott på 2 procent av bnp och i statens budget ett saldo på 14 miljarder plus. Vilka tider! Det är svårt att tänka sig i dag när underskottet har drivits fram av att en moderat statsminister och finansminister äntligen har fått chansen att göra det som Bo Lundgren bara kunde drömma om, nämligen sänka skatten med 100 miljarder kronor riktat på ett sådant sätt att det finns enskilda moderata riksdagsledamöter som har fått 1,3 miljoner kronor per år i skattesänkning. Detta är djupt orättvist.

Det ger inga jobb. Det är därför Anders Borg konsekvent undviker diskussionen om jobben, som var så viktig för några år sedan. Vi har enligt ekonomerna en jämviktsarbetslöshet som stiger varje år, det vill säga att arbetsmarknaden fungerar allt sämre. Svensk arbetslöshet är högre än genomsnittet i Europeiska unionen. Så har det aldrig varit. Svensk arbetslöshet är högre än Finlands. Så har det aldrig varit. När klyftorna ökar och människor inte längre har råd att vara med i en akassa minskar antalet jobb. Det är ett misslyckande som ska kallas ett misslyckande, för att citera en annan moderat, nämligen Carl Bildt.
(Applåder)

Anf. 7 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! När man hör Thomas Östros tala här får man intrycket att det är fel att underbalansera en statsbudget i lågkonjunktur. Jag menar att det tvärtom är helt rätt att göra det om man har en tydlig plan för hur man ska komma tillbaka till överskott.

Det är rätt att tillföra kommuner och landsting extraresurser under 2010 för att motverka uppsägningar och skattehöjningar. Det är rätt att investera i infrastruktur under lågkonjunktur. Det är rätt att tillföra högsolan, komvux och yrkeshögskolan fler platser i lågkonjunktur.

Det är rätt att sänka skatten för företag, för det skapar utrymme för anställningar och utvecklar företag. Det är också rätt att sänka skatten för pensionärer och löntagare, för det stimulerar ekonomin och stärker arbetslinjen.

I det förra replikskiftet kunde vi höra att Thomas Östros gömmer sig bakom ett överskott i pensionssystemet. Var tanken att man skulle ta pensionärernas pengar för att finansiera skattesänkningar, alltså avskaffandet av arvs- och gåvoskatten? I budgeten för 2005 fanns det ett lånebehov på 38,4 miljarder. Man hade reformer för 27,5 miljarder varav 11

miljarder var skattesänkningar till löntagare – inte pensionärer – och avskaffande av arvs- och gåvoskatten.

Det vore klädsamt om Thomas Östros kunde förklara varför det här var rätt och det som regeringen gör nu är så fel.
(Applåder)

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 8 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Jag har fått en produkt från regeringen, nämligen budgetpropositionen. Den visar hur de offentliga finanserna har utvecklats över tid. Det är som Tiefensee envisas med att ta upp, nämligen 2005, är det ett överskott i offentligt finansiellt sparande på 2 procent och ett överskott i statsbudgetens saldo på 14 miljarder. Vi skötte ekonomin så, och vi ville gärna ha överskott för att kunna samla i ladorna och kunna möta en lågkonjunktur. Det är viktig, klassisk socialdemokratisk politik. Det gjorde vi tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vi levererade ett överskott som nu är borta. Nu är det mycket stora underskott som väntar.

Låt mig komma till en av de frågor som människor funderar på och diskuterar och som Anders Borg vägrar att svara på. Kanske Roger Tiefensee kan ta upp den. Det handlar om pensionärerna. Vad är det som gör att ni inte kan förklara detta: Varför ska en pensionär betala mer i skatt än en löntagare? Det kan ju inte handla om jobben. Det har effektivt motbevisats. Skattesänkningspolitiken har lett till att svensk utveckling på arbetsmarknaden är sämre än den i Europeiska unionen och i Finland. Det är alltså inte detta det handlar om. Det måste ligga något slags ideologiskt skäl bakom att ni vill att pensionärer ska betala mer i skatt.

Vad har då hänt med Centerpartiet, som trots allt förr var ett parti som värnade pensionärernas intressen? Nu lägger ni aktivt fram ett förslag som ökar klyftan mellan den skatt som en pensionär betalar och den en löntagare betalar. Jag får ingen förklaring till detta.

Det andra gäller jobbpolitiken. Varför fortsätter ni med samma skattesänkningar när ni ser att det inte fungerar? Om utanförskapet ökar med 70 000 personer borde det ringa en klocka: Kanske skulle vi avstå från skattesänkningarna och använda resurserna för att ge långtidsarbetslösa unga en chans att komma tillbaka till arbetsmarknaden och kanske en rejäl yrkesutbildning, så att man är förberedd när konjunkturen vänder.

Pensionärerna och jobben är viktiga frågor, Roger Tiefensee.

(Applåder)

Anf. 9 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Centerpartiet är tydligt med att man ska stärka arbetslinjen även i en lågkonjunktur. Det är rätt att i den situation vi är nu förstärka jobbskatteavdraget. Det är också rätt att sänka skatten för pensionärer. Vi kan göra både–och. Det som är viktigt i den här budgeten är också att vi stärker möjligheten för de små företagen att växa och anställa.

Thomas Östros talar som om den internationella finanskrisen och lågkonjunkturen inte fanns – som om det vore regeringens fel att Volvo och andra industriföretag, som är extremt beroende av en god internationell konjunktur och efterfrågan, tvingas varsla.

Vi pratade om ungdomsarbetslösheten. Thomas Östros recept på att minska ungdomsarbetslösheten är att chockhöja skatten för att ha unga anställda. Thomas Östros och Socialdemokraterna vill ta bort den nedläggning av arbetsgivaravgifter som vi har gjort för unga, just för att unga ska få en chans att vara med på arbetsmarknaden.
(Applåder)

Anf. 10 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Krisen är internationell. Den är svår att hantera för alla regeringar i hela världen. Men det finns valmöjligheter. Man kan välja att sänka skatten oavsett om det är högkonjunktur eller lågkonjunktur, eller så kan man välja en aktiv politik för att investera i jobben.

Jag märker att Tiefensee inte heller vill svara på frågan om pensionärerna. Det blir ju en ökad klyfta nästa år, inte en minskad. Kritiken som har kommit har resulterat i att ni säger: Nej, nu får ni skärpa er, för nu ökar vi klyftan. Det här är nämligen någonting vi vill genomföra.

Kommunerna får en engångsinsats nästa år, men i budgetpropositionen räknar ni själva med att 60 000 jobb i välfärden försvinner. Det är ett bevis för er passivitet. Ni sade under hela våren att det inte behövdes mer pengar till kommunerna, för de har så det räcker. De ska skära där det kan skäras. Det har lett till att kommunerna har skurit där det har gått att skära.

Till sist småföretagen: Det är en återställare. Ni inledde mandatperioden med att höja skatten för enmansföretag kraftigt. Nu tar ni tillbaka den höjningen. Ni är att gratulera för att ni sent omsider kom till insikt om att det inte var någon särskilt bra idé att höja skatten för småföretagen.

(Applåder)

Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Jag hade tänkt tala politik, men jag inser att licentiat Östros nog måste upplysas lite om statistik. Det gäller diskussionen om den svenska arbetslösheten jämfört med andra länder i Europa.

Den svenska arbetslösheten är lägre än den i euroländerna. Östros har dock tagit sig till att jämföra med alla 27 EU-länder. Euroländerna är till sin karaktär betydligt mer lika Sverige beträffande inkomstnivå, industristruktur och så vidare. Därför är det värt att notera att arbetslösheten enligt de senaste siffrorna var 9,2 procent för Sverige och för euroområdet 9,5 procent. Jag vill inte säga att detta kan vara för evigt, men det är den situation som gäller i dag.

Det påstående som Östros här har gjort är alltså innehållsmässigt oriktigt. Vi har fortfarande en lägre arbetslöshet än jämförbara länder, trots att vi har drabbats hårdare av industrikrisen och finanskrisen än resten av världen. Vår export har fallit betydligt mer – ungefär 25 procent mer än i det genomsnittliga industrilandet.

När det gäller Finland kan man räkna på lite olika sätt – med eller utan säsongrensning. Östros räknar med säsongrensning. Men om man nu jämför sommaren 2008, alltså före krisen, med den senaste sommaren visar det sig att arbetslösheten i Finland tyvärr har ökat med 2,5 procentenheter. I Sverige har arbetslösheten ökat med 2,1 procentenheter.

Vidare, Thomas Östros, är det så – jag vet inte om du känner till det – att man i Finland har infört ett system där de människor som är permitterade inte tas in i statistiken för den öppna arbetslösheten under de tre första månaderna. I dag innebär det alltså att man i Finland mörkar för ungefär 80 000–90 000 personer. Det är en viktig förklaring till att arbetslöshetssiffrorna i Finland är lägre nu än tidigare, och lägre än i Sverige.

Det är alltså säsongrensning, mörkning och så vidare som är förklaringen. Tyvärr var detta inte mycket politik men kanske lite renhållningsarbete.

(Applåder)

Anf. 12 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Professor Hamilton har gjort en djupdykning i statistiken och hittat de mest häpnadsväckande förklaringar till att Sverige på något vis går bättre än alla andra länder. Om det är soligt väder och man står på ett ben kan man möjligtvis hitta en och annan sådan siffra, men det här går inte. Jag skulle faktiskt vilja ge en rekommendation: Gå inte till val på att försöka undvika verkligheten. Det är ingen bra idé. Folk kommer att reagera väldigt skarpt inför sådant.

Låt oss titta på arbetslösheten i Europeiska unionen. Jag är generös nog att räkna in Estland, Lettland och Litauen, som har en fruktansvärt hård ekonomisk kris med skyhöga arbetslöshetssiffror och rasande dåliga offentliga finanser. Jag lider verkligen med befolkningen där. Men vi tar med dem i alla EU-jämförelser, och då visar det sig att Sverige har högre arbetslöshet än Europeiska unionen. Ska det behöva vara på det sättet?

Vi har alla drabbats av en internationell kris, men denna misslyckade krishantering har lett till att vi framstår som dem som har högst arbetslöshet, inte minst bland ungdomar. Jämföra med Finland brukar vi göra – det är ju väldigt likartade länder. Vi är exportorienterade och industriorienterade. Men Sverige har för första gången i historien högre arbetslöshet än Finland.

Vad beror detta på? Jo, det beror på att idén bakom Hamiltons och Borgs arbetslöshetspolitik är att reservationslönen ska sänkas. Försämrar man för de arbetslösa tvingas de ta en lön som är lägre än förr. Man ska pressa ned lönerna på arbetsmarknaden. Anders Borg har ägnat tre år åt att säga att så inte är fallet, men nu har vi fått avslöjat att man internt säger det när man visar sina overheadbilder för varandra.

Det är detta som har misslyckats. Det är en gammaldags politik. Vem tror att Sverige ska konkurrera med allt lägre löner när konkurrensen kommer att bli stenhård när världsekonomin nu vänder? Det är med kompetens, utbildning och möjligheter vi skapar de nya jobben – inte genom att pressa dem som har lägst löner.

(Applåder)

Anf. 13 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Jag tror att en viktig skillnad mellan Thomas Östros och Anders Borg, och kanske också mig själv, är att Thomas Östros när han ser en siffra som passar honom griper den. Han tar den som ett argument han kan använda.

Jag tycker dock att Thomas Östros ska vara seriös – det är min förhoppning inför framtiden – och tränga bakom siffrorna och se vad de egentligen står för. Är det så att Thomas Östros också i Sverige vill införa metoden att de permitterade tas bort från statistiken under de första tre månaderna? Är det så ni vill sänka Sveriges arbetslöshet i statistiken? I så fall kan jag säga dig att vi även på den punkten kommer att ha olika uppfattning. Men jag förstår att ni när Thomas Östros hyllar Finland för att vara likt Sverige alltså vill ha en likartad statistisk bluffmetod som den man har i Finland.

Vi tycker inte att vi i Sverige ska ha motsvarande teknik som i Finland, där man har tagit bort 80 000–90 000 personer från arbetslöshetsstatistiken. Vi tycker att det ska vara en ärlig arbetslöshetsstatistik. Jag vill också påminna om att Sverige dessvärre har drabbats mer än andra industriländer av den finansiella och industriella krisen. Det är en viktig förklaring till att vi går ned snabbare, men också till att vi kanske studsar upp fortare.

(Applåder)

Anf. 14 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Carl B Hamilton är nationalekonom och borde intressera sig för de seriösa analyser som nu görs av svensk arbetsmarknad.

Jag har i mitt politiska värv varit väldigt engagerad i att pressa ned den långsiktiga arbetslösheten. Nästa gång vi kommer i en högkonjunktur måste vi komma så långt ned det bara är möjligt för att människor ska kunna få ett arbete. Detta brukar ekonomerna kalla för jämviktsarbetslösheten. Den sjönk under hela vårt regeringsinnehav. Det var efter den förra krisen, där Hamilton var en av dem som höll i styrårorerna när det gick ordentligt illa på svensk arbetsmarknad med hög massarbetslöshet. Det påminner om dagens situation.

Jämviktsarbetslösheten sjönk varje år. Men vad hände när ni nu fick möjligheten att återigen experimentera med Sverige? Jämviktsarbetslösheten steg 2007, ett extremt högkonjunkturår. Den steg 2008, där första halvåret var ett gott halvår. Den stiger 2009, som är ett lågkonjunkturår. Den kommer att stiga 2010. Den stiger hela vägen fram. Det är ett mäktigt bevis på ett misslyckande när det gäller den viktiga frågan om arbete till alla. Det borde Hamilton engagera sig i.

(Applåder)

Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Thomas Östros kastar ur sig många påståenden som inte alltid håller för en närmare granskning.

När det gäller arbetslöshetsstatistiken för EU-länderna rekommenderar jag alla, inklusive journalister, att gå in och kolla på Eurostats hemsida. Ni kommer att märka att de påståenden Thomas Östros levererar inte riktigt stämmer. Det är ganska mycket en blandning av olika uppgifter. Här blandas fyraåriga helårstal med månadssiffror för att skapa intryck av något annat än det som är verkligheten.

Socialdemokraten Thomas Östros påstår också att alliansregeringen genomför skattesänkningar med lånade pengar, och han ger sken av att det om de hade fått styra hade funnits pengar för att satsa i kris och minska budgetunderskottet. Det kan man dock lätt undersöka – det är

bara att titta på de skuggbudgetar som Socialdemokraterna har lagt fram under de gångna åren. Har det funnits ett större överskott i de budgetarna än vad regeringen har presenterat? Svaret är nej.

Socialdemokraterna har spenderat lika många kronor av samma saldo som regeringen. Skillnaden är att vi har sänkt mer skatter – exempelvis har ett vårdbiträde fått en hel extra månadslön under ett år tack vare jobbskatteavdraget – medan ni socialdemokrater har föreslagit mer bidrag och högre bidrag, särskilt till dem som tjänar lite mer. Ni har inte föreslagit högre a-kassa för den lågavlönade butikskassörskan på Ica, men däremot högre a-kassa för högre tjänstemän. Ni har inte föreslagit högre sjukpenning för äldreomsorgspersonalen, men däremot högre sjukpenning när riksdagsledamoten Thomas Östros blir sjuk.

Mer bidrag, mer offentliga utgifter hade vi haft om Socialdemokraterna hade haft makten, och vi hade långsiktigt troligtvis haft 100 000–120 000 färre jobb. Nu har vi lägre skatter och mindre offentliga utgifter. Frågan är varför Thomas Östros då tror att svensk ekonomi hade stått starkare med hans politik än med vår politik.

(Applåder)

Anf. 16 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Jag skäms inte för att vi hade använt resurserna till att investera i jobb och välfärd. Jag skäms inte ett dugg för att vi hade haft en starkare gemensam sektor, bättre kvalitet i skola och sjukvård när vi hade gått in i krisen.

Jag skäms heller inte för att människor hade kunnat tillhöra en arbetslöshetsförsäkring och kunnat slippa knacka på socialbyråns dörr när de blir arbetslösa. Jag skäms inte för att människor inte skulle ha utförsäkrats från sjukförsäkringen till en väldigt oviss tillvaro trots att de är sjuka och djupt bekymrade över framtiden.

Sverige hade varit mer rättvist. Vi hade haft fler i sysselsättning. Vi hade haft ett Sverige som hade hållit samman på ett helt annat sätt än med den politik som Kristdemokraterna har levererat under de här åren. Det skäms jag sannerligen inte för.

Kristdemokraterna har engagerat sig mycket verbalt i pensionärernas situation. Jag har väntat på att få chansen att ställa en fråga till Stefan Attefall om detta.

Innan budgeten, så sent som i somras, sade Stefan Attefall, kristdemokrat, så här: Det går inte att ha för stora skillnader mellan yrkesverksamma och pensionärer. Det skapar spänningar förutom att det är politiskt omöjligt att förklara.

Och så sent som för två veckor sedan sade du så här i Södermanlands Nyheter: För oss är det självklart att pensionärerna måste stå först i kön före jobbskatteavdrag och andra skattesänkningar.

Men ni fick lägga er platt för Anders Borg och Moderaternas ideologiska instinkt att ständigt sänka skatten, oavsett om det är högkonjunktur eller lågkonjunktur. Det blev ökade klyftor mellan pensionärer och löntagare. Det var resultatet av Kristdemokraternas insats i regeringsarbetet.

Kan du förklara för mig på ett enkelt sätt varför pensionärer måste betala mer i skatt än löntagare? Varför kan skillnaden uppgå till så mycket som 1 000 kronor? Jag vill att någon i borgerligheten ger mig ett svar.

(Applåder)

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Vi hade alltså haft samma offentliga finanser, men vi hade haft mer bidrag och högre skatter om Socialdemokraterna hade fått bestämma. Det hade troligtvis gett färre jobb, så vi hade troligtvis haft sämre offentliga finanser. Det är facit.

Det är bara att titta på resultaten från Thomas Östros tid vid makten. Det var ett skenande antal människor i sjukskrivningar, ett skenande antal människor i förtidspensioneringar och många människor utanför arbetsmarknaden – trots en mycket god konjunktur.

Men låt oss gärna ta kommentaren om pensionärerna. Jobbskatteavdraget är viktigt. Det ger en långsiktig effekt på sysselsättningen. Det är något positivt. Men självklart måste vi också hjälpa våra pensionärer som många gånger har det svårt.

Under Socialdemokraternas tid vid makten fick pensionärerna ingen skattesänkning. Nu har de fått det i två steg. Pensionärer som har upp till 20 000 kronor i månaden får faktiskt en större skattesänkning än vad löntagare i motsvarande inkomstgrupper får. Klyftan minskar alltså. Det är jag nöjd med.

Anf. 18 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Sverige har varit känt över hela världen för att vara relativt robust när man möter en lågkonjunktur. Det har berott på att vi har haft en stark gemensam välfärd, starka försäkringar och en stark och aktiv arbetsmarknadspolitik som har hjälpt människor tillbaka till arbete.

Det har varit ett signum för Sverige. Du säger nu, Stefan Attefall, att det är bidragspolitik. Vad är det för politik som har lett till att socialbidragskostnaderna ökar med 5 miljarder kronor? Det är tiotusentals människor som knackar på socialbyråns port.

Många av dem kunde inte längre vara med i en arbetslöshetsförsäkring när du chockhöjde avgiften, tredubblade avgiften för att vara med i en arbetslöshetsförsäkring. De står nu utan skyddsnät. Det är en bidragspolitik vi aldrig har sett maken till i svensk historia.

När det gäller pensionärerna ökar klyftan. Gå inte till val på att inte beskriva verkligheten som den är! Det är ingen bra idé. Nu ökar klyftan, och det är snart 1 000 kronor i skatteskillnad mellan en pensionär och en löntagare. För tre år sedan var det samma skatt, men Kristdemokraterna ändrade på detta.

(Applåder)

Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Åhörare! Riksdagsledamöter! Vi har ett oerhört turbulent år i världsekonomin bakom oss. Den internationella finanskrisen och lågkonjunkturen har drabbat Sverige hårt, inte minst i ökad arbetslöshet.

Även om det nu går att skönja vissa positiva tecken måste vi fortfarande inse att vi är mitt uppe i en finanskris och en lågkonjunktur som vi inte sett sedan 1930-talet. Därför är det viktigt att regeringen nu kan förstärka krispolitiken. Grunden för att kunna förstärka krispolitiken är ordning och reda i statens finanser. Vi har varit försiktiga och tagit ansvar, och nu kan vi förstärka krispolitiken.

För förtroende för statens finanser är inte minst viktigt när det gäller förutsättningar för låga räntor. Sverige har i dag klart lägre räntor än vår

omvärld. Det är i sig den allra viktigaste stimulansen av ekonomin, både för hushåll och för företag. Det viktigaste som regeringen nu kan göra är att vidta åtgärder för att dämpa fallet i sysselsättning och förhindra att arbetslösheten biter sig fast på en hög nivå.

Som centerpartist tycker jag att det är extra glädjande att vi nu kan ge extra stöd till kommuner och landsting, 10 miljarder för 2010 att lägga till de 7 miljarder som vi gav besked om i vårbudgeten. Det är bra, för det kan motverka uppsägningar och skattehöjningar. Skattehöjningar i kommuner och landsting slår direkt mot låg- och medelinkomsttagare och riskerar att ta knäcken på en eventuell vändning som vi kan skönja.

Jag tycker också att det är bra att vi kan ge ytterligare resurser till infrastrukturinvesteringar. I den här budgeten lägger vi 1,6 miljarder ytterligare till den närtidssatsning på 11 miljarder som vi har sedan förut. Det blir 12,6 miljarder bara under 2009 och 2010. Infrastruktursatsningar är om något ett sätt att i en lågkonjunktur både stärka sysselsättningen och göra viktiga investeringar.

Det handlar om att öka tillgängligheten i transportsystemet. Det kan vara så enkla saker som att människor ska kunna lita på att kunna komma i tid till jobbet, lita på att tågtidtabellen håller eller veta att man inte fastnar i en bilkö. Det är viktigt för arbetsmarknadens funktion.

Herr talman! Vi stimulerar också efterfrågan och sysselsättningen genom att öka hushållens inkomster. De får mer kvar i plånboken. Det handlar om skattelättnader för pensionärer, jobbskatteavdrag, höjda bostadstillägg för dem med sjuk- och aktivitetsersättning, sänkta egenavgifter för företagare och förbättrade studiemedel.

När det gäller att dämpa fallet i sysselsättningen och förhindra att arbetslösheten biter sig fast är ungdomar den grupp som Centerpartiet prioriterar. Sverige har under lång tid haft en hög ungdomsarbetslöshet. Det har strukturella orsaker.

Vi har haft en gymnasieskola som inte har lett till jobb, som har slagit ut ungdomar. Vi ändrar på det, men det är svårt att på kort tid åtgärda historiska misstag. Turordningsreglerna gör också att när det är brett med varsel och uppsägningar på arbetsmarknaden åker unga ut först, eftersom det många gånger har varit de som kom in sist på en arbetsplats.

Det regeringen har gjort tidigare är, som jag sade, att ändra och reformera gymnasieskolan. Vi har sänkt kostnaden för att ha unga upp till 26 år anställda. I den här budgeten gör vi omfattande insatser för att motverka ungdomsarbetslösheten.

Vi ökar antalet platser inom högskola, komvux och yrkeshögskola. Vi förbättrar studiemedlen. Vi gör ett innovationsprogram för ungas entreprenörskap. Vi sänker åldern för att kunna få starta-eget-stöd för att starta näringsverksamhet från 25 år till 20 år. Vi kortar tiden för att kunna få insatser som praktik och utbildning för arbetslösa ungdomar.

Det är viktigt att vi gör allt vi kan för att motverka ungdomsarbetslösheten. I det sammanhanget pratar oppositionen om att man vill införa rätt till heltid. Det skulle vara ett dråpslag mot unga. Det skulle höja tröskeln för de unga att komma in på arbetsmarknaden.

Det är viktigt att i dessa tider göra insatser för att stärka företagen. Vi sänker egenavgifterna. Vi ökar tryggheten för företagare.

Det är också viktigt att man i tider av kris i ekonomin kan ta tag i de långsiktiga kriserna som klimatkrisen.

Vi säkrar att energiöverenskommelsen uppfylls. Vi tillför exempelvis ytterligare resurser utöver de som redan finns till energieffektivisering.

Det handlar om att alliansregeringen tar ansvar, både för att bekämpa krisen i ekonomin och arbetslösheten och för att ta tag i de långsiktiga kriserna när det gäller klimatet.

(Applåder)

Anf. 20 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Vi är glada över att regeringen nu har lyssnat på oppositionen och lägger fram ett paket för infrastrukturinvesteringar. Det är något som vi har efterfrågat länge.

Jag vill också passa på att gratulera Centerpartiet till de 10 miljoner som nu kommer till Regeringskansliet och till Maud Olofsson för att hon ska lära sig mer om fordonsindustrin. Vi är nog många som hade uppskattat att de pengarna hade kommit lite tidigare eftersom det är många som har förlorat sina jobb i fordonsindustrin på grund av att kunskapen inte har varit större i Centerpartiet.

Herr talman! Jag tänkte ta upp situationen för kvinnor i dagens Sverige. Den här regeringen har försämrat såväl sjukförsäkringen som a-kassan, detta trots att man är medveten om att kvinnor är mer beroende av dessa sjukförsäkringssystem. Det står till och med att läsa i er egen budgetproposition. Ni har på tre år ökat inkomstskillnaderna med drygt 1 000 kronor i månaden – ungefär 13 000 kronor på ett år. Det är enorma steg på väldigt kort tid.

En av orsakerna till detta är självklart att ni har sänkt skatterna – mest för män. 57 procent har gått till män och 43 procent till kvinnor. Den rikaste tiondelen av befolkningen, där 76 procent är män, har fått 23 procent av skattesänkningarna. Samtidigt har fattigdomen bland kvinnor ökat. Ungefär 130 000 fler kvinnor är fattiga i en tid då Sverige har haft högkonjunktur. Dessutom har fattigdomen bland barn med ensamstående föräldrar ökat från 19 till 30 procent.

Detta är en utveckling som går på tvärs mot vad en ansvarsfull regering borde ha gjort.

Jag vet inte hur Roger Tiefensee tänker förklara detta och om det var Centerpartiets ambition i denna regeringssamverkan att få till stånd en sådan utveckling.

Anf. 21 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! För kvinnor och alla andra som vill finnas på arbetsmarknaden är det allra viktigast att det lönar sig att jobba. Den här regeringen har förstärkt arbetslinjen.

Tittar man statistiskt på detta, som Ulla Andersson uppenbarligen vill göra, ser man att de skattesänkningar som vi har genomfört procentuellt sett har gått mest till dem med låga inkomster. Men det innebär också dynamiskt att de som har låga inkomster har fått det allra bästa utfallet eftersom de har fått en chans att komma in på arbetsmarknaden. Det har inte minst varit viktigt för unga, för invandrare och för kvinnor.

När det gäller infrastrukturinvesteringar gläder det mig att Ulla Andersson också gläds åt det som regeringen gör nu och som ni aldrig lyckades göra. Vi gör en historiskt stor satsning på infrastruktur. Men jag förstår inte riktigt vad Ulla Andersson menar när hon talar om fordonsin-

dustrin. Menar Ulla Andersson att Sverige och svenska skattebetalare skulle ha skickat in pengar i amerikanska konkursbon? Är det detta som har varit Ulla Anderssons och Vänsterpartiets politik?

Prot. 2009/10:4
21 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 22 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag kanske ska upprepa vad jag sade. 23 procent av era skattesänkningar har gått till den rikaste tiondelen där 76 procent är män. Det är en ganska tydlig inkomstomfördelning från kvinnor till män.

50 000 personer riskerar att utförsäkras från sjukförsäkringen. En majoritet av dem är kvinnor. Ni skriver i er egen budgetproposition att en del av de kvinnor som kommer att utförsäkras vid årsskiftet kanske ändå kommer att få behålla sin sjukförsäkring, om de ligger på sjukhus eller är stadigvarande i vård i hemmet. Det är en människosyn som luktar illa, Roger Tiefensee.

Ni har dessutom utestängt kvinnor från deltidsstämpling. Ni har försämrat sjukförsäkringen och a-kassan, och ni har gjort vad ni kan för att försämra kvinnors levnadsvillkor i Sverige. Ni har infört ett hemmafrubidrag och överklassnära tjänster. Det är steg långt bakåt till en tid som jag trodde vi skulle ha lämnat i Sverige. Jag hade förväntat mig en politik med jämställdhetspolitiska ambitioner, inte en politik där man straffar kvinnor just för att de är kvinnor.

Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Som jag sade i mitt första inlägg handlar det om att om man tittar statistiskt på detta kan man göra sådana påståenden som Ulla Andersson gör. Tittar man dynamiskt på detta ser man att denna regerings politik att stärka arbetslinjen och förbättra kvinnors möjligheter till exempel att inom offentlig verksamhet faktiskt kunna få starta företag – lagen om valfrihet – innebär möjligheter för kvinnor på arbetsmarknaden att faktiskt också kunna utveckla sina idéer i företag. Denna regering föreslår att vi ska förbättra trygghetssystemen för företagare. Det är sådant som många gånger gör att kvinnor tvekar att starta företag.

Vi har en arbetslinje. Ni har en bidraglinje. Det är skillnaden. Arbetslinjen är långsiktigt alltid bättre för kvinnor, ungdomar, invandrare och för samhället totalt. Den gör att människor stärks när det gäller möjligheten att försörja sig på en lön. Det är bra med sänkta inkomstskatter för låg- och medelinkomsttagare eftersom det många gånger är just kvinnor som har låga och normala inkomster.

Anf. 24 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Ni gör en del saker som jag tycker är rätt bra den här gången. Jag tänkte lyfta fram en av dem. Det är att ni förändrar en del av företagarnas koppling till trygghetssystemet. Det är frågor som vi från Miljöpartiet har drivit under lång tid, till exempel att man kan ha kvar sin sjukpenninggrundande inkomst under två år när man startar företag.

Det är inte så svårt att se Moderaternas avtryck i denna budget med deras prioritering att göra ytterligare stora skattesänkningar och jobbskatteavdrag.

Men jag undrar lite grann över Centerns avtryck i denna budget. Ni har velat ha generella sänkningar av arbetsgivaravgifterna. Det bidde en tummetott. Det är möjligtvis så att de sänkta egenavgifterna är det som är

ert avtryck. Klimatambitioner finns det inga alls. Så det kanske är det som är Centerns avtryck.

När ni kom till makten avskaffade ni den nedsättning med 5 procent av egenavgifterna som då fanns. Nu tre år senare återställer ni vår politik och inför den igen. Men varför avskaffade ni den tidigare nedsättningen? Varför behöver ni komma nu i efterhand och köra återställare? Varför gör ni inte också motsvarande sänkning av arbetsgivaravgifterna för småföretag där det faktiskt finns en väldigt stor chans att de nyanställer? Det är de företag som fortfarande bara har fått en höjning av skatten med er politik.

När ni avskaffade den nedsättning som fanns av arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna argumenterade ni för att den inte skulle skapa några jobb. Nu inför ni en liten del av den reformen igen.

Min fråga till Roger Tiefensee är vad hans bedömning är i fråga om hur många jobb som den här reformen kommer att ge.

Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Tack, Mikaela Valtersson, för dina uppskattande ord när det gäller trygghetssystem för företagare. Det har utretts och stötts och blötts länge i denna kammare och i svensk politik. Uppenbarligen hade Miljöpartiet tidigare ambitioner att komma framåt i fråga om det. Ni lyckades inte i ert samarbete med Socialdemokraterna.

Det som vi nu gör är att framför allt se till att företagare får en möjlighet att få samma trygghet i fråga om socialförsäkringar, till exempel när de är tillfälligt lediga för vård av sjukt barn, som anställda. Det är jätteviktigt, och det är inte minst viktigt för kvinnor så att de ska våga gå från en till synes trygg anställning till att verkligen kunna förverkliga sina idéer i ett företag. Det är ett av Centerpartiets avtryck i denna budget.

Det andra gäller det som Mikaela Valtersson sade om egenavgifts-sänkningen. Och notera att den är större och bättre än den som fanns tidigare. Dessutom har vi kvar de generella nedsättningar både av arbetsgivaravgifter och av egenavgifter som har gjorts. Vi har också kvar de riktade sänkningar av arbetsgivaravgifter som är genomförda. Det var det som var skillnaden.

Vi tog tillbaka detta med generell arbetsgivaravgifts-nedsättning eftersom vi såg att det behövdes insatser för dem som var långtidssjuka och som hade varit långtidsarbetslösa. Vi sänkte kostnaden, och gör det fortfarande, för att anställa en långtidsarbetslös. Vi har också sänkt kostnaden för att anställa en ung person.

Om jag förstått det rätt vill Mikaela Valtersson och det samlade vänsteralternativet ta tillbaka de sänkningarna och chockhöja kostnaden för att ha unga anställda. Jag tror att det är helt fel politik.

Det vi i den här budgeten har fokus på är dels motåtgärder mot ungdomsarbetslösheten, dels att skapa förutsättningar för fler och växande företag.

Anf. 26 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag förstod inte riktigt svaret här. Jag tror inte att du, Stefan Attefall, sade hur många jobb du bedömer att den här reformen skulle ge och att ni tog bort den nedsättning som fanns för alla småföre-

tag för att hjälpa långtidsarbetslösa och sjuka. Jag får inte riktigt ihop det. Också där försämrade ni ju. Jag förstår inte riktigt vad ni finansierade med den reformen.

Ni höjde skatten för väldigt många småföretag – men det är ju där jobben skapas – för att i stället gynna dem som redan har unga anställda. Det är ett ganska ineffektivt sätt att använda pengarna.

Jag återkommer till min fråga. Centerpartiets partiledare Maud Olofsson sade i Aftonbladet häromdagen att hon bedömde att reformen om sänkta egenavgifter skulle ge kanske 90 000 jobb. Då undrar man om det kanske försvann 90 000 jobb i början av mandatperioden då ni avskaffade den.

Min fråga är: Delar du, Roger Tiefensee, din partiledares bedömning att sänkningen av egenavgifterna kommer att ge 90 000 nya jobb i Sverige?

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 27 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det vi gjorde när vi sänkte kostnaden för att ha unga anställda var en strukturell åtgärd. Mikaela Valtersson avfärdar det med att det är en åtgärd för dem som redan har unga anställda. Men är det någonting som vi i dag ser som viktigt på arbetsmarknaden är det väl förutsättningarna för att unga ska kunna vara kvar på arbetsmarknaden.

Jag skulle vilja att Mikaela Valtersson i sitt anförande senare här uppskattar vad arbetslösheten kommer att öka med vid en nedsättning av arbetsgivaravgiften när det gäller unga, som ni ju vill.

Maud Olofssons räkneexempel om de 90 000 jobben gällde om hälften av egenföretagarna anställde en person till. Det är, som sagt, ett räkneexempel. Men både egenavgiftssänkningen och de andra skatteförändringar som har gjorts visar sig innebära att egenföretagare årligen efter skatt har fått 26 000 kronor mer kvar. Det ökar möjligheterna både att utveckla företaget och att anställa.

Anf. 28 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Den här budgeten, kära kammare, skulle Martin Luther ha kunnat lägga fram. I Luthers Lilla katekes står, som jag minns det, att arbete befördrar hälsa och välbefinnande och förhindrar många tillfällen till synd.

Detta lutherska kärva budskap är också ganska precis temat för den här budgeten. I modern och aktuell tappning finns budskapet i titeln ”Jobba Sverige ur krisen”.

Anders Borg är – har de som arbetat tillsammans med honom upptäckt – i sin syn på arbete en modern Martin Luther som bytt ut katekesen som hjälpmedel till förmån för nationalekonomin och kalkylatorn. Och han har hela alliansen med sig. Men vi har oppositionen emot oss i denna arbetslinje.

Så långt budgetens grundtema.

Världen går nu igenom bottenfasen av den värsta ekonomiska krisen på många årtionden. Självklart drabbas även Sverige. Ja, vår ekonomi har drabbats mer än genomsnittet på grund av vårt stora exportberoende.

Än så länge ligger dock arbetslösheten i Sverige på ungefär samma nivå – på 9,2 procent i juli 2009 – som arbetslösheten i euroländerna, som låg på 9,5 procent. Hur arbetslösheten utvecklas framöver vet ingen

med någon större exakthet – inte heller den av besserwissrar fulla orakelkören av konjunkturbedömare. Vi vet alltså inte riktigt hur det kommer att gå. Men jag tror inte att vi kommer att hamna på 12 procent.

Förutsättningarna för den svenska ekonomin har förbättrats under det senaste halvåret.

Regeringens krispolitik och den internationella uppgången har medfört att fallet i svensk bnp nu har upphört. Hushållens konsumtion stiger, liksom detaljhandelns försäljning.

De mätningar som görs visar att hushållen har blivit märkbart mer optimistiska. I augusti förbättrades för fjärde månaden i rad hushållens syn på det ekonomiska läget i Sverige. Det tidigare kraftiga fallet i svensk export har stannat av. Företagen har en ökad orderingång från såväl utlandet som hemmamarknaden.

Regeringens krispolitik innebär att stora summor satsas mot krisen. Detta innebär att Sverige sammantaget åren 2008–2010 driver en mer kraftfull krisparerande politik än något annat OECD-land. För detta kritiserar oppositionen regeringen.

Regeringen driver i Keynes anda en starkt konjunkturdämpande politik genom ökad statlig upplåning. Ja, upplåning ”med lånade pengar” är bra i dagsläget; det är rätt politik – inte fel politik som Östros och andra påstår!

Det är naturligtvis riktigt att, som oppositionen sagt här i dag och i olika sammanhang, dessa ökade utgifter, liksom efterfrågeökningar genom skattesänkningar, ökade kommunbidrag och så vidare möjliggörs ”med lånade pengar” och ökad statlig upplåning.

Ja, ökad temporär upplåning är närmast definitionen av en keynesiansk politik mot arbetslöshet och då av det slag som Ernst Wigforss, Gunnar Sträng med flera i närmare 70 år drivit i Sverige, alltså som olika svenska regeringar har drivit.

Däremot är det omöjligt att, som oppositionen försöker göra, öronmärka upplåningen till just de skattesänkningar som man själv ogillar eller till just de ökade utgifter som man själv inte vill prioritera. Det är, herr talman, bokföringsmässig och nationalekonomisk gallimatias att försöka göra denna öronmärkning!

Hade regeringen följt oppositionens retorik emot lånade pengar för att bekämpa krisen hade den kortsiktiga arbetslösheten i Sverige varit rejält högre, liksom den långsiktiga jämviktsarbetslösheten.

Socialdemokraternas och Vänsterpartiets motvilja mot sänkt skatt för dem som arbetar i Sverige borde vara välkänd. Att de 4,2 miljoner arbetande svenskarna ska få betala högre skatt på sina surt förvärvade arbetsinkomster är utlovat av vänstertrojkan.

Stridsyxorna är vässade för att komma åt dem som bidrar till bnp genom att gå upp på morgonen, gå till jobbet, lämna på dagis, jobba och slita hela dagen, hämta på dagis, handla mat, laga mat med hungriga barn omkring sig, hämta andan framför tv:n och sedan stupa i säng.

För just dessa 4,2 miljoner svenskar vill Thomas Östros och vänstertrojkan höja skatterna. Det är, herr talman, skamligt!

Lärare och sjuksköterskor skulle med Socialdemokraternas och vänstertrojkan politik så småningom få en månatlig skatteökning i sitt hushåll på kanske 3 000 kronor. Men låt mig vara generös och säga att

det bara blir 2 000–3 000 kronor. De som jobbar och bidrar till bnp ska ha en rejäl skattehöjning – det är vänstertrojkans budskap.

Herr talman! Kort sagt: Fler jobb och högre välfärd med Luther och regeringens politik!
(Applåder)

I detta anförande instämde finansminister Anders Borg (m).

Anf. 29 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Instämmandet måste ha gällt utnämningen av finansministern till en ny Martin Luther.

Vi är nu mitt inne i den värsta ekonomiska kris som världen upplevt sedan 1930-talet. Mitt i denna otrygga värld satsar alliansregeringen ordentligt med resurser på att stärka tryggheten i vårt samhälle – trygghet i form av fler poliser och ett starkare rättsväsen, trygghet i form av vårnandet av vård, omsorg och skola, trygghet i form av mer pengar i plånboken för pensionärer, vårdbiträden och ingenjörer samt trygghet i form av bättre villkor för våra småföretagare.

Regeringens stora satsning i budgeten för nästa år är möjlig därför att Sverige hade ett starkt utgångsläge när krisen inleddes genom urstarka offentliga finanser, en låg statsskuld och rekordmånga jobb.

Men ett stort otrygghetsmoln svävar fortfarande över våra huvuden: arbetslösheten. Den kommer att sväva över våra huvuden ett bra tag till, för arbetslösheten kommer att stiga en bit till innan vi ser vändningen. Det vi ska ta på riktigt stort allvar är oron för att arbetslösheten biter sig fast och blir långtidsarbetslöshet för många människor. Här måste all kraft inriktas på att försöka förhindra detta.

Nu när krisen verkar plana ut lite grann vågar vi gasa på lite grann.

Det är i en lågkonjunktur som man ska gasa. Men det gäller att gasa så att man vet att man håller sig på vägen. De satsningar som vi gör, många av dem tillfälliga, innebär att vi när konjunkturen blir normal igen kommer att landa på ett långsiktigt överskott, som vi ju ska ha i de ofentliga finanserna.

Oppositionen hävdar att vi satsar för lite, för sent och för mycket – samtidigt. Alla inser att det är något fel i den argumentationen. Man kan inte gasa för mycket och för lite samtidigt.

Herr talman! Det är förvånande med den ovilja som de tre vänsterpartierna visar mot att våra löntagare ska få mer ekonomiskt svängrum. Varför är Ulla Andersson, Thomas Östros och Mikaela Valtersson så ovilliga, vill inte att ett vårdbiträde får en månadslön extra på ett år, tack vare jobbskatteavdraget? Vetenskap och beprövad erfarenhet visar att jobbskatteavdraget bidrar till en bättre arbetsmarknad och gör att fler människor får arbete. Men nog så viktigt är att vi ger vårdbiträden, löntagare, mer makt över sina liv. Vårdbiträdet känner en större trygghet i att hon kan försörja sig själv och styra sitt liv och bli mindre beroende av politiska beslut. Men partier som säger sig vilja värna om arbetarna är emot detta.

Herr talman! Kommunerna får nu 17 miljarder kronor för 2010. En hel del av dessa pengar är tillfälliga, men det finns också permanenta ökningarna av statsbidragen till kommunsektorn. Jämfört med 2006 har vi för 2010 förstärkt kommun- och landstingssektorn med 38 miljarder

kronor. Det är enorma summor som nu förs över från staten till kommunerna för att värna välfärdens kärna och försöka hjälpa till att förhindra att den ekonomiska krisen slår ut i uppsägningar och nedskärningar i kommuner och landsting.

Det är också glädjande att se de mer direkta satsningar som görs för att utveckla sjukvården och äldreomsorgen – en nationell cancerstrategi, förbättrad läkemedelsanvändning, ett nytt program för god äldreomsorg samt möjlighet att bygga trygghetsbostäder med statligt stöd.

Mitt i den här krisen har vi också lyckats ordna fram en skattesänkning för våra äldre. Sänkt skatt till pensionärerna är en av de frågor som Kristdemokraterna har drivit hårdast under budgetförhandlingarna. Det är intressant att se att inte minst pensionärerna med låga inkomster, ofta äldre kvinnor, får del av de största skattesänkningarna.

Mot bakgrund av att Socialdemokraterna under tolv år vid makten inte lyckades sänka skatten för våra äldre är jag stolt över att vi nu tagit två viktiga steg på den vägen. Vi kristdemokrater vill gärna fortsätta på den vägen. Som jag försökte säga till Thomas Östros tidigare får alla pensionärer med en inkomst upp till 20 000 kronor per månad en högre skattesänkning 2010 än vad jobbskatteavdragets steg 4 innebär.

Herr talman! Alliansregeringen beskylls av oppositionen för att föra en orättvis politik. Klyftorna ökar, påstås det. I denna anklagelse ligger något slags påstående om att om oppositionen fick regera skulle de lyckas mycket bättre att minska klyftorna. Vi kan bara spekulera om detta. Men vad vi vet är facit av de tolv år då Socialdemokraterna med stöd av v och mp regerade Sverige. Vi vet, enligt det vetenskapliga sättet att räkna inkomstspridning och klyftor, att inkomstspridning ökade med 30 procent i Sverige. Förmögenhetskoncentrationen ökade också. Facit av Vänsterpartiets och Socialdemokraternas politik är alltså nedslående. Det är tvärt emot hur verkligheten har utvecklats sig. Det visar också att verkligheten inte alltid är i samklang med retoriken från vänstersidan.
(Applåder)

Anf. 30 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Vi har nyligen hört att det dynamiskt sett är bra att vi har fått 130 000 fler fattiga kvinnor och att inkomtskillnaderna mellan kvinnor och män har ökat. Jag undrar om Stefan Attefall tycker att det är bra att det är riskkapitalister och hedgefonder som tar hand om sjuka och gamla i dagens Sverige. Jag undrar om det är bra, Stefan Attefall, att riskkapitalisterna, registrerade i skatteparadis, plockar ut 3 miljarder i vinst. Det kunde ha använts till 6 000 fler anställda.

Jag undrar om det är bra, Stefan Attefall, att dina borgerliga partikamrater säljer Vantörs hemtjänst, som är värderad till 25 miljoner, för 69 500 kronor. Det är många kronor som kunde ha använts till en bättre hemtjänst.

Är det bra, Stefan Attefall, att de fyra förskolor i Årsta som såldes för 600 000 kronor kan plocka ut en vinst på 3 miljoner kronor efter ett år, samtidigt som ägarna tagit ut ½ miljon i vinst och betalat ut 800 000 kronor i styrelsearvoden och barngrupperna har blivit större? Föräldrarna har i sin tur skänkt leksaker och vikt ett antal av sina kvällar till pysselkvällar eftersom man trott att det var ekonomisk kris på förskolan.

Är det ett bra sätt, Stefan Attefall, att använda våra gemensamma skattemedel att garantera vinster till riskkapitalister och hedgefonder när det gäller att ta hand om våra gamla och barn?

Anf. 31 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! När man säljer egendom som förvaltas och ägs av stat eller kommun ska man göra det så att man värnar om skattebetalarnas pengar. Nu är det här Sveriges riksdag och inte Stockholms kommunfullmäktige. Jag kan inga detaljer i de exempel som du tar upp. Men man ska självklart se till att man får betalt för det man säljer. Jag hoppas att rättsliga instanser prövar de fall som är aktuella om det skulle vara så att något fel har begåtts.

Jag tycker att det vore bra om fler var med och kortade vårdköer. Om människor vill satsa pengar på att bedriva en verksamhet som gör att vi får fler händer som hjälper till i vården, fler läkare som opererar och kortare vårdköer är jag glad. Kan man göra vinst på det tyder det på att man kan bedriva verksamheter effektivare. Då måste vi ta det som jämförelse för att bedriva den offentliga vården effektivare.

Jag har ungefär samma uppfattning där som jag tror att Mona Sahlin har. Men jag är inte säker på vad Socialdemokraterna tycker, för man får lite olika besked. Det är möjligt att du kan reda ut detta med dina vänner inom den rödgröna alliansen.

Jag noterar att Ulla Andersson undviker att svara på en fråga jag ställde. Varför är du så ogin mot vårdbiträdet som får en extra månadslön tack vare jobbskatteavdraget och vill rycka undan de pengarna från henne, göra henne mer beroende av bidrag och politiska beslut och därmed minska hennes självständighet och makt över sitt liv? Det är ju konsekvensen av den skattehöjarpolitik som du driver och tänker gå till val på.

Anf. 32 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Fjärde jobbskatteavdraget motsvarar 20 000 välfärdstjänster. 20 000 kvinnor hade kunnat få ett jobb, Stefan Attefall. Det hade betytt mycket i deras plånbok, mycket mer än din politik.

Du säger att det är bra om fler satsar på att driva verksamhet och korta vårdköerna. Men det är våra pengar de använder. De riskerar själva ingenting, det är våra gemensamma skattepengar. Dessutom visar det sig, till exempel i Stockholm, att man har mycket lägre personalbemanning. Det är 15 procent lägre bemanning i privata äldreomsorgsföretag än inom den kommunala äldreomsorgen. Det betyder något för de äldre och för de kvinnor som arbetar där.

Dessutom finns det en väldigt bra rapport som heter *Den som söker skall finna*. Man har granskat många hemtjänstföretag här i Stockholm – ni vill ju ha fler företagare som bedriver hemtjänst och äldreomsorg. Här kan man se hur det fuskas kontinuerligt. Vart femte företag har anmärkningar för obetald skatt, skulder till stat, kommun eller enskilda. En tredjedel av företagen gör inte pensionsinbetalningar. En majoritet av hemtjänstföretagen har inga kollektivavtal, och så vidare.

Läs den här, Stefan Attefall! Jag tror att du kommer att lära dig en hel del.

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 33 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Jo, det finns säkert mycket jag kan behöva lära mig, men jag har lärt mig att den som bedriver vård gör det i lokaler som någon privat byggherre har byggt med skattebetalarnas pengar. Den som använder utrustningen använder den utrustning som har levererats av privata företag. En del vårdpersonal är också anställd av privata företag.

Jag ser inte som problem vem som är arbetsgivare och vilken ägandeform som ligger bakom. Jag ser det som problem om vården inte fungerar. Jag ser det som problem om det finns vårdköer. Jag ser problem om kvaliteten är dålig. Där ska vi vara stentuffa. Där ska vi ha kontroll. Där tror jag att vi har förstärkt kontrollfunktionen. Vi har infört fler och öppna jämförelser mellan äldreomsorg och sjukvård. Vi inför en ny myndighet som ska syssla med en oberoende granskning av vården, frikopplat från kommuner, landsting och privata vårdgivare, för att just vara på medborgarnas sida. Det är det som är det intressanta, inte vem som står som ägare bakom. Att alla har tillgång till vård av god kvalitet är det viktiga för mig.

Anf. 34 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! Vi har nu hört om nationalekonomiska teorier, om statistik, ja, till och med om katekesen och en återuppståndna Martin Luther. Men det här handlar faktiskt om oss människor, om hur politiken påverkar oss kvinnor, om pensionärer, om studenter, om arbetslösa, om sjuka. Det handlar om vår verklighet och vår gemensamma framtid.

I tider av massarbetslöshet borde jobben vara nummer ett, två och tre. Men regeringen prioriterar fortsatta skattesänkningar med ytterligare 10 miljarder, detta trots att regeringens egna siffror visar att det är ett mycket ineffektivt sätt att skapa jobb på. Varje jobb beräknas kosta 1 miljon kronor, enligt budgetpropositionen. För motsvarande summa skulle en företagare kunna nyanställa två snickare eller två industriarbetare, en skola kunna anställa två lärare eller ett boende för äldre tre vårdbiträden. För 10 miljarder kunde vi få 20 000 fler anställda i välfärden. Rent samhällsekonomiskt och jobbmässigt hade vi fått två till tre gånger bättre utfall om pengarna direkt hade använts till att skapa jobb i stället för till skattesänkningar.

Inte en enda svarade att vi borde sänka skatten när vi var runt och besökte 35 orter som har drabbats hårt av varsel på kort tid. Vi har pratat med fackliga företrädare, kommunledningar, företagsledningar, arbetsförmedlingar och olika lokala initiativ för att få fram deras erfarenheter av krisen och lyssna in vad som borde göras. Inte en enda av dem, inte ens era egna borgerliga kamrater, har sagt: Sänk skatten! Vad vi däremot fick höra från så gott som samtliga var: Satsa på utbildning! Passa på att bygga järnvägar och bostäder! De sade: Låt inte kommunsektorn förvärra krisen. Låt i stället kommunerna tidigarelägga sina investeringar för att få i gång hjulen. De sade: Gör nödvändiga energi- och klimatomställningar som vi ändå behöver göra. De sade inte att vi skulle slänga ut folk från a-kassan, utan de förklarade vikten av att de varslade kan räkna med något att falla tillbaka på. Det blev oerhört tydligt vad det betyder att 500 000 personer har lämnat a-kassan.

För oss i Vänsterpartiet har de här besöken betytt väldigt mycket och förändrat mycket. Vi kommer alltid att sätta jobben först i våra priorite-

ringar och säger därför nej till den valbudget regeringen lagt fram i dag. För oss kommer jobben först, sedan kommer jobben och sedan återigen jobben.

Redan i höstas fick vi en bekräftelse på att Vänsterpartiet är på rätt väg. Bland annat visade riksdagens utredningstjänst att med de förslag vi har lagt fram skulle det bli 50 000 fler jobb, en högre bnp-tillväxt och högre hushållsinkomster eftersom fler får en lön att leva på. Dessutom har vi ett högre offentligt sparande än regeringen. Orsaken till det här är enkel: Vi säger nej till orättvisa skattesänkningar. Det handlar om att använda pengar effektivt och samhällsekonomiskt lönsamt, så vi använder i stället pengarna till att sätta människor i arbete. Det bygger landet för framtiden.

95 miljarder har regeringen sänkt skatten med. Det har delvis finansierats med kraftigt försämrade a-kassa och sjukförsäkring, i syfte att pressa ned lönerna, något som Borg ivrigt har förnekat här men som i dag blir svårare att förneka när till och med Expressen haft regeringens hemliga, interna dokument på löpsedeln. I de interna papperen står det tydligt och klart att fördelen med jobbskatteavdraget är ”att det sänker reservationslönerna”, det vill säga lägsta-lönerna – avklädd, Borg!

95 miljarder är en enorm summa. För att göra det enklare ska jag försöka göra lite jämförelser. Det är mer än vad samtliga kommuner betalar för äldreomsorgen. Det är mer än vad samtliga kommuner betalar för grundskolan. 95 miljarder är mer än vad staten satsar på underhåll och investeringar i vägar och järnvägar, hela rättsväsendet, hela kulturbudgeten, bostadsbidragen och hela näringspolitiken.

Varje miljard som ni har delat ut till era rika kompisar är 1 miljard mindre till jobb. Enligt era egna prognoser kommer vi att närma oss en arbetslöshet på 12 procent. Och för första gången har vi högre arbetslöshet än genomsnittet i EU. Det är inget oförklarligt fenomen.

I andra länder lade regeringarna fram stimulanspaket väldigt snabbt för att stoppa krisen, men här gjorde regeringen inte så mycket. Man spådde vädret och fortsatte med oförsvarliga skattesänkningar för redan rika – ett ineffektivt sätt att skapa jobb. Enligt era egna beräkningar kostar varje jobb 1 miljon kronor. Det finns bättre och effektivare åtgärder som ger två till tre gånger bättre utfall.

Våra förslag har gett orättvisa skattesänkningar och försvagade statsfinanser, skrev Borg och Reinfeldt på DN Debatt år 2004. De nya Moderaterna skulle ha en mer rättvis skattepolitik än de gamla. Många fick en bild av att nu hade Moderaterna nyktrat till efter Bo Lundgren. Men sanningen var tvärtom. De gamla Moderaterna gav den rikaste halvan 72 procent av skattesänkningarna och de nya 80 procent. Nästan hälften av skattesänkningarna har gått till den fjärdedel av befolkningen som tjänar mest. Den fjärdedel av befolkningen som tjänar minst har fått 6 procent. Det var ingen tillnyktring. Det var bara språket som hade förändrats. Men, Borg, du kanske kan ta och ringa Bo Lundgren, så att du får lite fördelningstips. Det verkar faktiskt behövas.

En rättvis fördelning, enligt de nya Moderaterna, är följande: En student får 4 kronor i veckan i höjt studiebidrag. Det räcker till en påse nudlar. Den senaste skattesänkningen ger en fattigpensionär 3 kronor mer i veckan i ökad inkomst. Det räcker till en kopp kaffe på ett kafé varannan månad. De får fortsätta att hoppas på bingovinster för att kunna fixa

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

sina tänder och hämta ut sina mediciner. Det totala utfallet av skattesänkningarna för en av regeringens egna ministrar blev däremot lite bättre, 2 600 kronor i veckan. För riksdagens rikaste person gav det 25 000 kronor i veckan. Det motsvarar en genomsnittlig månadsinkomst för en heltidsarbetande. Direktör Fredrik Lundberg har fått ca 900 000 kronor i veckan. Och när sedan statsministern i regeringsförklaringen hävdar att ”alla ska vara lika mycket värda” har nyspråket nått nya nivåer. Jag bara undrar: Hur tänker ni? Sticker det till i samvetet ibland?

Under de få år som ni har suttit vid makten har inkomstskillnaden mellan kvinnor och män ökat med över 1 000 kronor i månaden. Det är inte heller oförklarligt utan faller tillbaka på de val ni har gjort – skattesänkningar som till 60 procent har gått till män. Det hade gått att göra annorlunda. Recepten för en jämställd ekonomi är enkla och uppenbara och doftar oerhört gott även samhällsekonomiskt. Det handlar om att förbättra barn- och äldreomsorgen. Det handlar om rätt till fasta jobb på heltid och om trygga och stabila socialförsäkringssystem. Det handlar om att individualisera föräldraförsäkringen. Det handlar kort sagt om att möjliggöra förvärvsarbete i stället för att stänga dörrarna till arbetslivet.

Vi hade kunnat använda en del av de 95 miljarder som ni har sänkt skatterna med till ett rejält sysselsättningsstöd riktat till välfärdstjänsterna. De 10 miljarder som ni nu sänker skatterna med hade kunnat rädda de 20 000 jobb som enligt Konjunkturinstitutet kommer att försvinna i välfärden i år. Förskolorna hade kunnat motverka krisen genom att anställa folk i stället för att förvärja den genom att säga upp folk. Vi behöver ju mindre barngrupper. Och 90 procent av svenska folket föredrar sådana anställningar framför skattesänkningar – 90 procent! Men det är nu många lärare, vårdbiträden och sjuksköterskor som mister sina jobb. Och det här är inte arbetsuppgifter som försvinner bara för att personalen blir uppsagd, för äldre ska ju ha mat och omsorg, barn ska ha utbildning och sjuka ska ha vård. Det blir vi kvinnor som obetalt på vår fritid får täcka upp och betala med en försämrad hälsa.

I Sandviken förlorar nu barnen sina elevassistenter. Det blir större grupper, mer stress, oroligare arbetsmiljö och sämre resultat i skolan, enligt rektorerna och skyddsombudet. De äldre och dementa i Gävle får sämre omsorg. Barn och föräldrar i Sandviken mister sin nattomsorg.

I det här läget är det totalt oansvarigt att prioritera skattesänkningar, för de här jobben behövs och efterfrågas. Det går att ta långsiktigt ansvar, och det kunde faktiskt vara annorlunda.

En ansvarsfull regering hade sagt: Denna kris ska vi klara tillsammans. Barn, sjuka och gamla ska värnas. Därför ska de anställda behållas. Vi behöver till och med anställa fler för att klara detta. Vi behöver bygga en välfärd för framtiden.

Det hade varit att ta långsiktigt ansvar – och för det krävs bara en sak, nämligen finansministerns vilja att prioritera löneutbetalningar framför skattesänkningar.

Vi säger fler jobb i välfärden. Regeringen har konsekvent svarat med något helt annat, nämligen fler bolag i välfärden. 3 miljarder tog riskkapitalister ut i de stora vårdbolagen förra året.

Det måste ha varit något som har blivit avgörande fel när Vantörs hemtjänst säljs för 69 500 kronor fast den värderas till 25 miljoner. Något stämmer inte när man kan plocka 3 miljoner ut förskolor som har sålts

för 600 000. Runt om i borgerligt styrda kommuner säljs gemensam egendom till vrakpriser. I borgerlig politik är rea på offentlig verksamhet ideologi, men jag liknar det vid förskingring eller häleri.

Oavsett gamla eller nya moderater och nyspråk är det samma gamla mossiga konservativa ojämlika värderingar som styr den ekonomiska politiken. Utsortering och nyspråk skapar inte fler jobb. För det krävs en politik på riktigt som inser att jobb ger välfärd och välfärd ger jobb och att det behövs ökad jämlikhet, jämställdhet, trygghet och frihet och som förstår att alla människor behövs.

Herr talman! Vi behöver en regering som bedriver ny politik. Det går att bygga ett samhälle som ser att vi alla är både starka och ömtåliga samtidigt och att vi behöver varandra.

(Applåder)

I detta anförande instämde Josefin Brink (v).

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Alternativen i svensk politik är tydliga. Arbetslinjen står mot bidragslinjen. Bidragslinjen företräds av alla de tre vänsterpartierna men kanske allra tydligast av Vänsterpartiet.

Sysselsättningseffekten av oppositionens politik skulle vara att vi tappar 100 000 jobb, utöver dem vi förlorar via krisen. Jobbavdraget ska försämrats; det kostar ungefär 20 000 jobb. A-kassan ska återställas; det kostar ungefär 35 000 jobb. Man ska återgå till en gammal traditionell Amspolitik; det kostar ungefär 10 000 jobb. Man ska höja arbetsgivaravgifterna; det kostar ungefär 20 000 jobb. Jag kan fortsätta en bra stund. På område efter område vill vänsterpartierna föra en politik som återställer bidragslinjen, som slår ut jobb och underminerar arbetslinjen.

Allra tydligast är det i pomperipossa-Vänsterpartiet. Man har lagt fram en märklig skattemotion där man trappar av grundavdraget vid en inkomst på 30 000. Man får alltså upp en marginaleffekt för en gymnasielärare eller barnmorska på 75 procent. Ett tag trodde vi att siffran skulle stanna på 100 procents marginaleffekt, men riktigt så mycket kom man inte upp i. Vänsterpartiet har konstruerat ett ekonomiskt förslag som ger 75-procentiga marginaleffekter för barnmorskor och kvalificerade sjuksköterskor. Detta är fullständigt uppåt väggarna. Det skulle kosta hundratusentals jobb, och det är en helt orimlig profil på skattepolitiken.

Störst bekymmer har jag med Ulla Anderssons argumentation om fördelningen. När Lars Ohly valde att avskaffa arvs- och gåvoskatten – jag antar att han tog upp i riksdagsgruppen om han skulle ta förmögenhetsskatten eller arvs- och gåvoskatten, för det var valet han fick av Göran Persson – lånade man pengar till det. Det var en skatt som i huvudsak gynnade miljardärer. När Ulla Andersson och de andra i Vänsterpartiets riksdagsgrupp hade denna diskussion – för jag föreställer mig att Lars Ohly ställde frågan till riksdagsgruppen – hur tänkte ni när ni valde arvs- och gåvoskatten framför förmögenhetsskatten? Var det fördelningsargumenten som avgjorde att det blev arvs- och gåvoskatten snarare än förmögenhetsskatten? Eller ville ni egentligen avskaffa båda?

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 36 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Så mycket som du, Anders Borg, har kramat förmögenhetsskatten här i dag tycker jag att du borde återinföra den. Men du har faktiskt avskaffat den. Det kostade 7 miljarder. För det kunde du ha anställt 14 000 fler sjuksköterskor. Det hade varit ett bra val. Då hade vi kvinnor fått en bättre inkomst, du hade skapat fler jobb och det hade fått en bättre samhällsekonomisk effekt eftersom vi hade kunnat konsumera lite mer, affären därhemma kunde ha sålt lite mer varor och kanske anställt ett affärsbiträde till. Det hade varit ett bra och dynamiskt sätt att skapa jobb.

Du, Anders Borg, har dock valt en annan modell, det så kallade jobbavdraget, som går ut på att pressa ned lägstalönerna. Det får en dålig samhällsekonomisk effekt och leder till minskad sammanhållning och ökade ekonomiska klyftor. Enligt SCB, om vi ska prata statistik, har vi de största ekonomiska klyftorna i Sverige sedan vi började mäta på 70-talet. Det visar om något vad er politik har inneburit. Du har sänkt skatterna med 23 procent för de rikaste 10 procenten, där 76 procent är män.

Det är tydligt vad du har för dagordning. Det är inte att prioritera jobben, utan det är att prioritera skattesänkningar. Hade du prioriterat jobb hade du kunnat välja en mycket effektivare modell. Era jobbskatteavdrag kostar 1 miljon per jobb, skriver ni själva i er budgetproposition. 1 miljon! Det hade vi kunnat anställa många för med pengar direkt i handen – två snickare, två byggnadsarbetare eller tre vårdbiträden.

För oss är valet enkelt. Vi satsar på riktiga jobb i verkligheten i stället för på dynamiska effekter, som ni gärna pratar om, av er politik. För oss är valet enkelt. Vi vill ha riktiga jobb, minskade inkomstskillnader och ökad trygghet.

(Applåder)

Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Över 100 000 i minskad sysselsättning är vad vi landar på när vi lägger ihop de olika vänsterpartiernas förslag. Det blir 20 000 med de försämringar av jobbavdraget man föreslår. Det blir 35 000 med de förändringar man föreslår på a-kasseområdet. Det blir 10 000 genom att återgå till traditionell Amspolitik. Man slopar RUT och ROT; det kostar 7 000 jobb. Man inför rätt till heltid och återinför friåret; det blir kanske 5 000–10 000 i förlorade jobb.

Väl över 100 000 i förlorad sysselsättning blir det med vänsterpolitik – inte med några konstiga beräkningar på ett partikansli eller med riksdagens utredningstjänsts struntsiffror utan med seriösa beräkningar med samma modeller som KI, Finanspolitiska rådet och vi själva använder när vi bedömer effekter av politiken. 100 000 i minskad sysselsättning och 75 procents margineffekt för en kvalificerad sjuksköterska är Vänsterpartiets politik. Det är en pomperipossapolitik mot sjuksköterskor och barnmorskor. Det är en politik som återupprättar bidragslinjen. Ulla Andersson är en god företrädare för vänsteroppositionen; det är bidragslinje för hela slanten.

Anf. 38 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Det var rätt respektlöst mot riksdagens utredningstjänst att säga att det var struntsiffror. Riksdagens utredningstjänst har visat på

samma siffror som Obamaadministrationen, alltså vilka effekter olika satsningar får. Jag vet inte om du, Anders Borg, tycker att Obamaadministrationens siffror också är strunt, men det ger större effekt att göra direkta satsningar och investeringar i jobb i till exempel välfärden – det skriver ni själva. Det mest säkra sättet att skapa jobb är att satsa på kommuner och landsting, skriver ni. Tror du inte på dig själv? Är det också strunt?

Det finns vägar framåt som skapar jobb, minskad ekonomisk ojämlikhet och ökad trygghet. Den vägen har vi valt. Vi tre oppositionspartier kommer att göra allt vi kan för att om 363 dagar trycka gasen i botten och skapa fler jobb i Sverige. Det är en lovande framtid.
(Applåder)

Anf. 39 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det är ärligt av Vänsterpartiet att vara tydligt med att man går till val på att höja skatter. Det är ärligt men inte särskilt långsiktigt. När ni tar bort jobbskatteavdraget får det precis sådana effekter som Anders Borg redovisade i förra replikskiftet. Det blir dramatiskt höjda marginaleffekter för vanliga löntagare.

När ni tar bort jobbskatteavdraget slår det direkt mot anställda i offentlig sektor som genom jobbskatteavdraget fått större realinkomstökningar än vad avtalen på arbetsmarknaden gett på många många år.

När ni tar bort skattelättnaden för att ha unga anställda slår det direkt mot ungas möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Vi ser att det är ett strukturellt problem. Det är därför vi har infört möjligheten att ha en lägre kostnad för att anställa unga. Den vill Vänsterpartiet ta bort.

Återigen, hur tänkte ni när ni budgeterade för att låna för att ta bort arvs- och gåvoskatten? Vi fick inget svar i förra replikskiftet.

I budgeten för 2005 fanns det en reform för 27,5 miljarder, skattesänkningar med 11 miljarder, ett budgeterat lånebehov på 38,4 miljarder. Hur tänkte ni?

Anf. 40 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag kan lugna Roger Tiefensee med att vi går till val på fler jobb. Därför har vi valt bort era orättvisa skattesänkningar.

Jag vet inte om Roger Tiefensee tycker att Riksrevisionen också är strunt. Riksrevisionen har visat på att er nedsättning av arbetsgivaravgifterna för företag som anställer unga är ett mycket dyrt och ineffektivt sätt att skapa jobb. Varje jobb har kostat ungefär 1 miljon kronor. Riksrevisionen säger att det vore bättre att stoppa pengarna i handen på företaget. Då kunde de anställa två eller tre unga.

Om ert eget jobbskatteavdrag skriver ni att varje jobb kostar 1 miljon kronor. Är det att ta samhällsekonomiskt ansvar att på ett så ineffektivt sätt använda de resurser som står till förfogande? Ni skriver själva att det mest kostnadseffektiva och bästa sättet att skapa jobb är att satsa på kommuner och landsting. Ändå väljer ni att gå vidare med skattesänkningar – skattesänkningar som motsvarar 20 000 välfärdsjobb. Konjunkturinstitutet skriver att man riskerar att 20 000 i år kommer att sägas upp i vården, skolan och omsorgen. Det betyder en kraftigt försämrad vardag för oss kvinnor, för barn, äldre och sjuka. Ni kunde rädda de jobben genom att avvisa det fjärde jobbskatteavdraget.

Centerpartiet, styrt från Stureplan, är lika starka anhängare av sänkta skatter, minskad välfärd, ökad otrygghet och ojämlikhet som de nya moderaterna. Jag tror faktiskt att det är rätt många gamla centerpartister som mår dåligt av den här politiken och ert svek mot pensionärerna.
(Applåder)

Anf. 41 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! För Centerpartiet är det viktigt att man ska kunna leva på sin lön, även om den är liten eller normalstor. Det är det viktiga i alliansens arbetslinje.

Vi fick inget svar. Hur tänkte Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet när ni budgeterade för att låna till att ta bort arvs- och gåvoskatten? Hur tänkte ni i riksdagsgruppen? Det handlade om 2,6 miljarder till miljardärer. Hur tänkte ni?

Anf. 42 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Regeringen skriver själv att syftet med jobbskatteavdraget är att pressa ned lönerna. Det är också en skälig och mycket klar anledning till att vi avvisar jobbskatteavdraget.

Ni har på olika sätt finansierat det genom att förstöra våra socialförsäkringssystem, till exempel sjukförsäkringen och a-kassan. Det är också ett sätt att pressa lönerna nedåt.

För oss är det inte en politik som tar ansvar utan en politik som leder till minskad sammanhållning, färre jobb än vad vi annars kunde få och en sämre utveckling för Sverige.

Ni skriver dessutom i budgetpropositionen att transfereringssystemen är ett bra sätt att omfördela från män till kvinnor. Ändå är det för dem ni väljer att slå sönder. Ni prioriterar ett jobbskatteavdrag och finansierar det genom att utförsäkra 50 000 kvinnor från sjukförsäkringen, försämra a-kassan och pressa lönerna nedåt. Vi avvisar den modellen och satsar i stället på fler jobb och ökad ekonomisk jämlikhet i ett tryggare och friare Sverige.

(Applåder)

Anf. 43 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Jag tror att vi ändå måste få svar på frågan hur ni i Vänsterpartiets riksdagsgrupp tänkte när ni lånade till att sänka förmögenhetsskatten och/eller arvs- och gåvoskatten; nu blev det arvs- och gåvoskatten. Hur tänkte ni? Hur diskuterade ni? Hur resonerade ni när ni släppte igenom det i Vänsterpartiets riksdagsgrupp? Det är en fråga som jag tror att tv-tittarna vid det här laget har uppfattat. De har också uppfattat att de inte har fått något svar från Ulla Andersson.

En annan fundamental skattefråga som kommer att dominera debatten fram till valet är Vänsterpartiets inställning till jobbskatteavdraget. Mona Sahlin – jag antar med stöd av Miljöpartiet – sade häromdagen att hon accepterar jobbskatteavdrag 1, 2 och 3 – inte 4. Vänsterpartiet har avvisat 1, 2, 3 och 4. Var står Vänsterpartiet i jobbskattefrågan i dag? Accepterar ni de tre första jobbskatteavdragen, eller gör ni det inte? Gör ni det inte har vi här en fundamental spricka i vänstertrojkans skattepolitik och därmed i era möjligheter att utveckla en ekonomisk politik fram till valet.

Jag vill påpeka att i den fördelningspolitiska redogörelse som finns i budgeten finns det även en genomgång av gendernperspektivet. Där konstaterar man att jobbskatteavdrag på sikt ökar arbetsutbudet och därmed även de disponibla inkomsterna och att detta sker mer för kvinnor än för män. Kvinnor gynnas mer än män av jobbskatteavdraget. Det beror på att de dessvärre i utgångsläget har lägre inkomster. Eftersom jobbskatteavdraget är mer inriktat på låg- och medelinkomsttagare gynnar det kvinnor mer än män.

Anf. 44 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Detta visar väl en del av Folkpartiets problem. Ni litar mer till egna tabeller än till verkligheten omkring er. Vi har fått 130 000 fler fattiga kvinnor på tre år med er politik. Vi får 50 000 utförsäkrade kvinnor från sjukförsäkringen. Massor av kvinnor förhindras att deltidsarbeta på grund av era försämringar i sjukförsäkringen.

Er politik har lett till ökade inkomstskillnader på över 1 000 kronor i månaden under den här tiden, Carl B Hamilton. Vakna upp! Lyft blicken från tabellerna och ge er ut i verkligheten. Det är det många som vill.

När det gäller frågan om skatterna kan jag lugna Carl B Hamilton med att Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna har en gemensam syn på att skatterna ska finansiera välfärden, vara progressiva och utjämna skillnader i inkomst. Det är en bra grund att stå på. Vi vill inte diskriminera människor i skattesystemet så som ni gör.

Vi anser att sjuka, arbetslösa och pensionärer vid samma inkomst som en arbetstagare ska betala lika mycket i skatt. Vi vill ha en likformig beskattning. Det är en rätt bra grund att stå på när vi tillsammans ska utforma en skattepolitik för nästa mandatperiod.

Jag vill ställa en motfråga till Carl B Hamilton. Hur tänkte ni när ni försämrade sjukförsäkringen, sänkte ersättningsnivåerna och när ni nu skriver att möjligtvis kan de som ligger kvar på sjukhus eller vårdas i hemmen få vara kvar i sjukförsäkringen trots att deras sjukförsäkringsdagar är slut? Hur tänkte ni?

Anf. 45 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Nu är det ju Ulla Andersson som har hållit ett anförande och jag som replikerar. Det hade varit klädsamt om Ulla Andersson hade tagit upp den kastade handsken när jag höll mitt anförande.

Nu måste vi försöka få ordning på Vänsterpartiets politik. Med ordning menar jag helt enkelt att få reda på hur den är. Hur resonerade ni om förmögenhetsskatten när ni sänkte den och lånade pengar till det?

Det är ju lätt att komma med vackra ord om att man har en gemensam grundsyn med de andra partierna i vänstertrojkan, men hur står det till med jobbskatteavdraget? Tänker Vänsterpartiet höja skatten för ett hushåll med låg- och medelinkomsttagare med 2 000–3 000 kronor i månaden, eller tänker ni inte det? Mona Sahlin och Socialdemokraterna har uppenbarligen accepterat de tre första jobbskatteavdragen. Hur står ni i den frågan? Det är en fundamental fråga i svensk skattepolitik. Kan vi inte få reda på hur det står till och vad ni egentligen tycker?

Anf. 46 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Vi vill ha en förmögenhetsskatt. Vi tycker att de 7 miljarder som den tar in kan användas på ett mycket mer samhällsekonomiskt effektivt sätt, till exempel till jobb i välfärden. Vi skulle till exempel kunna anställa 14 000 barnskötare. Tänk vad vi skulle kunna minska barngrupperna i förskolan.

Dessutom tycker jag personligen att borttagandet av arvs- och gåvoskatten var ett misstag. Det hade varit en bra skatt att ha i dag i den kris som råder. De pengarna skulle vi också ha kunnat använda till jobb.

Vi har valt en modell där vi höjer grundavdraget för alla som betalar kommunalskatt, det vill säga pensionärer, sjuka, arbetslösa och löntagare. Det tycker vi är en bra modell för vår skattepolitik. Vi kommer att tillsammans med Miljöpartiet och Socialdemokraterna utforma en gemensam skattepolitik som ska finansiera välfärden, skapa jobb och vara progressiv. Det är en bra grund för framtiden i Sverige. Det kommer att skapa många jobb och ge ökad trygghet.

(Applåder)

Anf. 47 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Nu kröp det fram en liten kommentar om arvs- och gåvoskattens avskaffande. Det var alltså ett misstag som Lars Ohly gjorde när han gick med på detta! Vilka fler misstag har Ulla Andersson och Vänsterpartiet begått i skattepolitiken?

Det intressanta är att det är en hög retorik kring rättvisa från Ulla Anderssons och Vänsterpartiets sida. Som jag beskrev i mitt anförande visade ju utvecklingen under 1995–2007, då Socialdemokraterna har styrt under den största delen av tiden med Vänsterpartiets stöd, att inkomstspridningen har ökat med 30 procent. Förmögenhetskonzentrationen har också ökat under samma tid. Alltså har retoriken inte stämt med verkligheten. Det beror bland annat på att oerhört många människor har levt i utanförskap med bidrag och inte haft eget arbete. Det beror också på att det under vissa år har varit oerhört höga kapitalvinster under Vänsterpartiets styre.

Alltså, retoriken stämmer inte med facit av verkligheten. Tittar man sedan på vad vi gör ser man att vi nu exempelvis ändrar jobbskatteavdraget till 6,8 procent i skattesänkning för ett vårdbidrag medan läkaren bara får 3 procent i skattesänkning. Det är alltså procentuellt störst skattesänkningar för de grupper som bland annat domineras av kvinnor.

Tittar vi på pensionerna ser vi att Ulla Andersson aldrig lyckades få till stånd en skattesänkning för våra pensionärer. Vilka av pensionärerna är det som har fått mest skattesänkningar i de två steg som vi har tagit? Jo, det är äldre kvinnor över 75 år. Det är en grupp som har det mycket knapert. De kvinnorna har Ulla Andersson aldrig talat högt om och framför allt inte utträttat något för i praktisk politik.

Frågan är: Varför ska vi tro att Vänsterpartiet i regeringsställning i framtiden skulle lyckas bättre än vad Vänsterpartiet har lyckats med hittills, det vill säga ökat klyftor och inte hjälpt de sämst ställda i vårt samhälle?

Anf. 48 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Stefan Attefall kan väl läsa vår skattemotion så ser han att vi inte gör någon skillnad på pensionärer, löntagare, sjuka och arbetslösa. Med vår politik får de ett bra mycket bättre utfall än med Kristdemokraternas politik.

Jag vet inte om Stefan Attefall inte har tagit del av sin egen skattepolitik där 50 procent går till den rikaste fjärdedelen och 6 procent går till den fjärdedel som är fattigast. 23 procent går till den tiondel som är rikast i Sverige, och där är 76 procent är män. Det tycker jag att du skulle läsa på lite om.

Jag kan också upplysa Stefan Attefall om att Moderaterna har gjort Vänsterpartiet en tjänst, vilket vi vill tacka för. Man har analyserat vår budgetmotion och kommit fram till att de inkomstdeciler som har lägst inkomst, det vill säga den halva av befolkningen som har lägst inkomster får högre inkomster med Vänsterpartiets politik än med Kristdemokraternas och högerregeringens politik.

Till slut kan jag lugna Stefan Attefall med att det inte var någon nyhet att jag tycker att arvs- och gåvoskattens borttagande var ett misstag. Det har bland annat stått i Dagens Nyheter. Lars Ohly har också uttryckt samma åsikt. Där kan du alltså vara lugn. Vi tycker att det är ett problem att inkomstskillnaderna ökar, och att de nu är så stora som de aldrig någonsin har varit sedan SCB började mäta gör oss ännu mer oroliga. Där bär Kristdemokraterna ett oerhört stort ansvar. Andelen som är fattiga ökar samtidigt som vi har haft en lågkonjunktur. Det, Stefan Attefall, borde väl ändå leda till att ni börjar fundera över om ni faktiskt för den rätta ekonomiska politiken, för det visar ju allt just nu att ni inte gör. Vi har ett sämre utfall i Sverige än i andra jämförbara länder när det gäller sysselsättning, i inkomstskillnader som ökar kraftigare och så vidare.

Tänk om, Stefan Attefall! Du kan få lite råd om du vill ha. Jag ställer upp!
(Applåder)

Anf. 49 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Den bästa vetenskapliga analysen av fördelningspolitik görs i finansplanen som görs av opolitiska tjänstemän som är duktiga på detta. Det visar att facit av Vänsterpartiets medverkan i politiken inte är speciellt roligt att läsa. Det som räknas är vad man åstadkommer i verkligheten.

Du kan inte heller skylla på någon kris, åtminstone inte under de åtta år som Vänsterpartiet var med och påverkade politiken. Det är möjligt att man kan skylla de första fyra åren på det i så fall.

Intressant är också att Vänsterpartiet nu antyder att vi helst borde återinföra arvs- och gåvoskatten, och så vill ni återinföra förmögenhets-skatten. Vill ni också återinföra skattebefrielsen för Stefan Persson och de elva av tolv aktiemiljardärerna som slapp betala förmögenhetsskatt?

Anf. 50 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är rätt intressant hur debatten har utformats här i dag. Riksdagens utredningstjänst har struntsiffror. Jag vet inte om Obamaadministrationen har struntsiffror. Riksrevisionen kanske också har struntsiffror. Allt det de säger och tar fram i underlag avvisar ni! Jag tycker att ni borde fundera lite över detta.

Ni verkar inte heller läsa era egna tabeller på riktigt rätt sätt. Här kan vi se att inkomstskillnaderna har ökat kraftigt och är de största sedan 70-talet. Hur känns det, Stefan Attefall, att ni har svikit?

Jag kan lugna Stefan Attefall med att vi kommer att använda varenda skattekrona på bästa möjliga sätt just till att skapa jobb. Fler jobb leder till ökad välfärd och ökad välfärd leder till fler jobb. Det är en framtid som faktiskt smakar mycket bättre än Stefan Attefalls unkna, konservativa värderingar. Jag tycker att det finns mer framtidsinriktade satsningar att göra än att diskriminera sjuka, arbetslösa och pensionärer i skattesystemet.

(Applåder)

Anf. 51 MIKAELA VALTERSSON (mp):

Herr talman! Det är fortfarande ett väldigt svårt ekonomiskt läge i Sverige. Vi verkar ha nått botten, och kanske sker det nu en långsam ljusning. Men samtidigt har vi en situation där det kanske är allt fler människor runt om i Sverige som faktiskt känner av krisen, och arbetslösheten kommer att fortsätta att öka. Det är en lång väg tillbaka till ett normalläge i ekonomin, och det krävs ett politiskt ansvar och tydligt prioriterade åtgärder som ger jobb och som mildrar effekten av krisen. Men man måste också vara mycket vaksam på när det vänder och ha beredskap för att då lägga om politiken.

Vi har från oppositionens sida under lång tid efterfrågat mer kraftfulla åtgärder för att mildra krisens effekter och förhindra en skenande arbetslöshet. Vi har gång på gång blivit emotsagda av finansministern och näst intill attackerade för ansvarslöshet. Det är en bra och nödvändig resa som finansministern har gjort i åsiktsförskjutning, men när man granskar den här förändringen i politiken från regeringen framstår en rätt märklig bild. Plötsligt är det som vi från Miljöpartiet, övriga oppositionen, Konjunkturinstitutet och ett flertal ekonomer i det här landet tidigare sagt har behövts i Sverige nu politiskt möjligt, det som tidigare kraftigt har motarbetats av både finansministern och statsministern. I tidigare debatter har finansministern sagt: ”Vi har till skillnad från Mona Sahlins vänsterexperiment ingen sedelpress i källaren. Därför kan vi inte lova reformer eller ställa ut löften om satsningar.”

För bara några månader sedan sade finansministern att krisen är så omfattande att den inte går att hejda med nya paket.

I budgetdebatten i våras menade Anders Borg att oppositionens politik leder till skenande underskott och behov av budgetsanering om man satsar på krisåtgärder. Nu satsar den moderatledda regeringen 32 miljarder i stimulansåtgärder. Det är bra men det kunde ha gjorts med bättre tajming. Det hade varit bättre om man hade utgått från när det i sak är som allra bäst att göra åtgärder. Om man prioriterar politikens innehåll utifrån utspel och väljartaktik genomförs inte åtgärder när de kanske gör

som allra störst nytta. Det är betydligt bättre att anpassa den ekonomiska politiken efter konjunkturcykler i stället för efter mandatcykler.

Bland de åtgärder som ni nu vidtar saknas det nytänkande, och ni använder tyvärr inte pengarna på det mest effektiva sättet för att skapa arbetstillfällen.

Herr talman! I dag måste allt fokus vara på att skapa jobb, men då väljer i stället den moderatledda regeringen att genomföra skattesänkningar i Sverige för ytterligare 10 miljarder. Det har kanske aldrig varit sämre läge för den typen av skattesänkningar än just nu!

Vi är från Miljöpartiets sida inte helt emot att sänka skatter. Det kan vara bra och befogat. Men det är fel prioritering i dag. Det var en skattesänkning för mycket den här mandatperioden.

Att ytterligare förbättra för dem som har arbete och dem som drabbas minst av krisen, när det finns en mängd människor som står helt utan försörjning och trygghet och lever på mycket knappa resurser, är en dålig prioritering. Vad hjälper skattesänkningarna den ensamstående föräldern med tre barn som redan i dag får avstå från nya kläder och klassresor för barnen? Skattesänkningar i detta läge skapar inte många arbeten, och de arbeten de eventuellt skapar är oerhört dyra; de kostar enligt regeringens egen beräkning 1 miljon per jobb. Det är ett enormt slöseri med skattepengar.

Herr talman! Det som gör mig lite orolig i denna omläggning av finanspolitiken är att det inte verkar vara det enda som är långt ifrån genomtänkt i regeringens ad hoc-politik. Det är ett stort problem att Finansdepartementet verkar ha förvandlats till en pr-byrå som styrs av populism och taktiktänkande i stället för av genomtänkta analyser och av sakförhållandena. Regeringen för en politik som innebär att man får akututrycka i efterhand, lappa och laga när man ser de negativa effekterna av den egna politiken.

Vi har sett flera exempel på den ogenomtänkta ad hoc-politiken, bland annat ökade statsbidrag till kommunerna. Det som var omöjligt för ett par månader sedan är nu möjligt. Ett annat exempel är sjukpenningen. När regeringen ser effekterna av sin egen politik och hur människor utförsäkras av systemet får den lappa och laga lite grann för att mildra de värsta effekterna. A-kassan är ytterligare ett exempel. Regeringen höjde avgifterna kraftigt vilket ledde till ett historiskt medlemstapp för a-kassan. I efterhand var man tvungen att backa lite. I fråga om pensionärerna har man skapat en gigantisk klyfta gentemot löntagarna när det gäller skattenivåerna. Efter massiv kritik får regeringen sedan göra en liten återställare.

Nej, det krävs mer i dag av seriös politik, inte bara snitsiga sloganer från Schlingmann. Det enda som verkar genomtänkt och stabilt är den välkända moderata linjen att sänka skatter är ett botemedel mot de flesta samhällsproblem. De är snart i nivå med Bo Lundgrens skattesänkambitioner som kritiserats hårt av de så kallade Nya moderaterna.

Det finns delar i omläggningen av arbetsmarknadspolitiken som vi från Miljöpartiet sympatiserar med. Det har varit bra med mer individanpassade åtgärder och snabbare insatser, men dessvärre har man inte haft samma klarsynhet när det gäller ungdomsarbetslösheten. Arbetslösa unga får i dag vänta alldeles för länge på att över huvud taget få en åtgärd och en aktiv insats. Svårigheterna för dem att komma in på arbetsmark-

naden ökar. Arbetslösheten skenar i dag, inte minst vad gäller ungdomar. Över 200 000 unga är arbetslösa.

Herr talman! Alliansens kanske viktigaste vallöfte i valet 2006 var att minska utanförskapet och öka sysselsättningen. Jag vet inte om jag behöver uppta kammarens tid med att rabbla upp siffror om hur det gått. Det är ganska uppenbart att sysselsättningen har minskat och arbetslösheten stiger till oroande nivåer. Utanförskapet, mätt med alliansens eget mått, ökar markant. Moderaterna ville i valrörelsen 2006 helt plötsligt vända om, visa sig socialt ansvarstagande och tala om vikten av minskat utanförskap. De har i sin iver att visa på detta problem till och med använt missvisande siffror och låtit människor som varit hemma i influensa inkluderas i någon sorts utanförskap. Nu när det är ett reellt problem att människor står långt från arbetsmarknaden tonar man ned retoriken.

Det vallöfte som den moderatledda regeringen med råge har hållit är att sänka skatten. Där har man dubblat nivån jämfört med vad som sades i valrörelsen 2006.

Det blir en nödvändig resursförstärkning till kommunerna, för övrigt exakt den nivå som Miljöpartiet krävde i våras. Men om man hade gett signaler tidigare och varit tydlig mot kommunerna hade man kunnat undvika att 20 000 människor nu har förlorat sina jobb. I kommunerna lyssnar de in signaler, och regeringen har kraftigt argumenterat mot oss när vi har krävt ökade resurser till kommuner och landsting. Det har sagts att kommunerna inte ska kompenseras, och anledningen har varit att de inte förmår balansera sina budgetar. Man har menat att de har tillräckligt med pengar för att klara sin verksamhet. Det var finansministerns beska besked före sommaren.

Herr talman! När regeringen nu föreslår en rad stimulansåtgärder visar man ingen som helst förståelse för företagens situation. Man tror att en skattesänkning på 10 000 kronor per år för företag ska leda till 90 000 jobb. Det är som ett skämt! Och när man nu föreslår stimulansåtgärder lyser återigen miljöansvaret och engagemanget för klimatfrågan med sin frånvaro. När företag, människor och länder världen över tar sin del av ansvaret och försöker ställa om till ett mer klimathållbart samhälle ser den svenska regeringen klimatomställning som ett hot och inte som en möjlighet.

Regeringen har nu en enorm möjlighet att vara framtidsinriktad och modern. Eftersom man har en expansiv budget hade man kunnat lansera ett grönt investeringspaket. Nu går ynka 2 ½ procent av stimulansåtgärderna till grön omställning. Det är inget att stoltsera med när Sverige innehar ordförandeskapet i EU och leder arbetet med att få till stånd ett internationellt klimatavtal. Att då inte ens på hemmaplan vilja ta ordentliga kliv i rätt riktning är riktigt dåligt.

Det finns många gröna åtgärder som kunde ha vidtagits på kort sikt, såsom underhåll av järnvägar, tidigareläggning av spårsatsningar, energi-effektivisering av bostäder och att få i gång biogasproduktionen. Det hade dock krävts lite nytänkande, modernt tänkande, lite ansvar, insikt och mod att göra rätt. Det krävs att vi efter denna kris inte går tillbaka till samma ohållbara konsumtion och tillväxt som tidigare utan satsar på det som är långsiktigt hållbart. Vi har inte bara tappat ledartröjan i klimatpolitiken, vi har slutat att över huvud taget röra oss framåt.

När klimatdebatten blåste upp saknade den nuvarande regeringen all beredskap. Man förhalade frågan och förspillde tid, i stället för att utnyttja det klimatintresse som fanns i Sverige, för att sedan komma fram till att det är andra som ska stå för en stor del av våra utsläppsminskningar. Detta har man drivit i Klimatberedningen, i klimatpropositioner, inom EU. Och nu har Reinfeldt i utländska tidningar kritiserat andra länder för att vilja lämpa över ansvaret för utsläppsminskningar på andra – just det som han själv gör, och hela tiden har gjort, här hemma.

Medieintresset kring klimatet kommer och går, men klimatförändringarna består. Den moderatledda regeringen har gett oss en klimatpolitiskt förlorad mandatperiod.

(Applåder)

I detta anförande instämde Maria Wetterstrand, Ulf Holm, Gunvor G Ericson och Thomas Nihlén (alla mp).

Anf. 52 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! I svensk politik har vi två alternativ, arbetslinjen och bidragslinjen. Arbetslinjen är regeringens politik, bidragslinjen är oppositionens. Vi kan granska detta på ett sakligt, välgrundat sätt eftersom Konjunkturinstitutet, Finanspolitiska rådet, LO och andra har gjort bedömningar. Man har gjort modeller för att kunna se vilka effekter de olika förslagen har långsiktigt.

Ettan, tvåan, trean, fyran – hur många av jobbskatteavdragen ska avskaffas? Låt oss anta att det är tredje och fjärde steget. Då ryker 20 000 jobb i långsiktig sysselsättning enligt Finansdepartementets sätt att räkna; om vi räknade som KI eller Finanspolitiska rådet skulle den negativa jobbeffekten bli ännu större. 35 000 jobb skulle försvinna om vi återställde a-kassan till hur den var tidigare, där arbetslinjen inte hävdades och där människor hade fastnat i utanförskap; a-kassan var en utslussningsmekanism till permanent utanförskap. En återställning av Ams skulle innebära 10 000 färre jobb, och en återställning av arbetsgivaravgifterna 20 000.

Enligt oppositionen ska ungdomar få straffskatt på arbetsgivaravgiftsidan. Man ska gå vidare med en lång rad skattehöjningar. Vänsterpartiet argumenterar dessutom för bolagsskatten. Miljöpartiets bidrag är de groteskt stora höjningarna av bensinskatten och det försök att krossa transportsektorn som man vill göra med hjälp av sin kilometerskatt.

Det handlar om över 100 000 i jobb. Över 100 000 i långsiktig, varaktig sysselsättning försvinner med bidragspolitiken. Miljöpartiet förstärker den. Det handlar om kärnkraften liksom om infrastrukturen. Man vill dra tillbaka alla de väginvesteringar som vi nu har lagt till; Förbifart Stockholm ska stoppas. När det gäller transportsektorn är den kilometerskatt som Miljöpartiet föreslår förödande för svensk skogsindustri.

Vidare handlar det om arbetstidsförkortningen, friåret, alltså själva kärnan i bidragslinjen. Man gör ett politiskt ideal av att människor inte ska arbeta. Man dömer människor till utanförskap. Man dömer Sverige till en lång period av dålig sysselsättning. Det är kärnan i den bidragspolitik som Miljöpartiet representerar.

(Applåder)

Anf. 53 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Det är en mycket cynisk människosyn finansministern för fram. Det är slarvigt att kalla en politik för bidragspolitik när det handlar om människor som faktiskt inte har pengar så att det räcker till mat sista veckan i månaden, om människor som är sjuka och behöver hjälp under den tid de på grund av sjukdom är borta från arbetslivet, om arbetslösa som under lång tid varit borta från arbetsmarknaden och behöver hjälp att ställa om, utveckla sig, få utbildning och kunna komma tillbaka i jobb. Att kalla det för bidragspolitik är cyniskt. Det handlar om människor och deras möjlighet att klara vardagen. Och det är vad vi prioriterar.

Finansministern uppvisar också en makalös brist på modernt tänkande. Att tycka att vi ska låsa fast oss vid precis de industri- och transportstrukturer som vi har i dag och att det är framtiden! Skulle det vara att krossa transportsektorn, eller hur du uttryckte dig, om man ger starka incitament till att ställa om? Vi vill ge starka incitament till att ställa om från en fossilberoende transportsektor till en mer långsiktigt hållbar, ge möjlighet att utveckla andra bränslen och färdmedel och satsa på spår-bunden trafik. Det är att tänka nytt och göra någonting som är hållbart för framtiden i Sverige och inte vara helt fastlåst i 1800-talstänk.

Jag skulle vilja fråga finansministern om era satsningar på att skapa jobb. Det handlar främst om att sänka skatten med 1 miljon per skapat jobb. Är det verkligen effektivt använda skattemedel och en bra politik? (Applåder)

Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Jag är inte riktigt säker på att jag förstår logiken här. Man föreslår alltså att försämma jobbskatteavdraget, enligt alla utvärderingar den effektivaste åtgärden för att få människor i långsiktig sysselsättning. Man vill återgå till en traditionell Amspolitik. Det kostar 10 000 jobb. Man vill avskaffa RUT och ROT. Det kostar 7 000 jobb. Man vill göra det dyrare att anställa framför allt ungdomar. Det kostar 20 000 jobb. Man vill prioritera fritid framför arbete. Det är kanske uppemot 10 000–15 000 jobb som försvinner därigenom. Det är alltså i fundamentalt mening ett försök från vänsterpartierna att återinföra bidragspolitiken. Man har som uttalad ambition att återställa alla de bidrag som gör att vi cementerar utanförskap och pressar ned sysselsättningen.

Det allra mest häpnadsväckande som vänsterpartierna här hävdar är att det skulle vara de som förordar att vi ska bedriva konjunkturpolitik med hjälp av stöd till kommunerna. Varför gjorde ni då aldrig det? Vi hade en Rysslandskris. Vi hade elfte september. Vi hade en IT-krasch. Det kom aldrig några stora bidrag till kommunerna. Ni har aldrig bedrivit konjunkturpolitik på det sättet. Det är vi som har drivit konjunkturpolitiken genom att nu tillföra pengarna till kommunerna. Ni gav aldrig en krona extra i er konjunkturpolitik för att hantera kommunernas fallande inkomster. Det är bara att titta på siffrorna. Det var inga stora höjningar.

Anf. 55 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi har en uttalad ambition att inte slösa med skattemedel, att använda skattepengar väldigt effektivt och att vidta åtgärder som leder till arbete. Jobbskatteavdraget kanske hade en effekt vid de första

stegen. I dag är det inte många som tror att det har en kortsiktig effekt för att skapa jobb. Det är väldigt dyrt med de eventuella jobb de skapar. Man ger människor mer pengar som de kanske sparar, i stället för att satsa på åtgärder som i mycket högre utsträckning leder till jobb kortsiktigt, som investeringar i grön teknik och spårbunden trafik och pengar till offentlig sektor.

Vi vill inte avskaffa ROT – det ska bli rätt i något i finansministerns uppräknings. Vi vill däremot göra den miljöinriktad, så att de åtgärder man vidtar leder i rätt riktning och så att vi vidtar åtgärder som både ger jobb och minskar klimatpåverkan. Det är möjligt, och det är den chansen som ni hade kunnat ta. Eller så kan man luta sig tillbaka och ha noll klimatambitioner.

(Applåder)

Anf. 56 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Mikaela Valtersson säger i sitt anförande att hon saknar miljöåtgärder och klimatsatsningar i budgeten. Jag vet inte riktigt hur väl Mikaela Valtersson läser budgeten. Sanningen är, herr talman, att alliansregeringen i den här budgeten gör större satsningar på miljö och klimat än Miljöpartiet någonsin lyckats göra under sina samarbetsår med Socialdemokraterna. Bara för att ta några exempel: Vi förlänger satsningarna på havsmiljön, något som den förra regeringen inte ägnade sig åt alls, investerar i energieffektivisering, utökar stödet till solceller, satsar på miljöteknikexport och gör insatser för internationella klimatinvesteringar och klimatanpassning.

I grunden är det nog inte miljarderna och miljonerna vi satsar som det handlar om, utan att vi har ifrågasatt en del av Miljöpartiets tidigare prioriteringar och arbetssätt. Vi kan ta skyddet av naturområden som exempel. Skydd av olika naturtyper är en jätteviktig del i naturvårdsarbetet. När alliansregeringen tillträdde var målet om att skydda värdefull skog helt utom räckhåll, detta trots att man hade prognostiserat rätt så stora ökningarna i budgeten. Problemet var att det var fel arbetssätt. Om själva strategin var att socialisera småbrukares och familjeskogsbruks skog, då var det rätt arbetssätt. Men det räckte inte till för att uppnå riksdagens miljömål.

Nu har vi gjort annorlunda. Nu avsätter vi stora mängder av den skog som redan ägs av staten inom Sveaskog, Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket. Under den här mandatperioden kommer vi att avsätta 184 000 hektar skyddsvärd skog. Det är mer än dubbelt så mycket som ni lyckades med under förra mandatperioden. Vi valde en annan väg, och nu har vi det miljömål som riksdagen satt upp inom räckhåll. Men uppenbarligen retar det Miljöpartiet.

Anf. 57 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag förstår att Roger Tiefensee behöver försvara de här sakerna – dock utan någon substans – för att på något vis bevara Centerpartiets självbild som grönt parti. Skulle det vara större satsningar än någonsin? Om det är så att ni i dag hellre vill diskutera gamla budgetförslag, 2005 eller 2006 års budget, får ni i alla fall läsa dem ordentligt vad gäller miljöåtgärder.

Skyddet av naturen är en viktig del av miljöpolitiken. Är det därför ni har genomfört historiska neddragningar av skyddet av biologisk mångfald under den här mandatperioden? Är det för att det var en prioriterad fråga? I så fall förstår jag att Roger Tiefensee betonar att man inte vill tala om miljonerna eller miljarderna man satsar utan om någonting annat.

Det handlar faktiskt om att de miljoner eller miljarder man de facto satsar i budgeten visar vilken prioritering man har. Det handlar om att man måste göra ordentliga och aktiva insatser om man vill någonting. Naturvården och skyddet av biologisk mångfald har ni nedmonterat till anmärkningsvärda nivåer.

Vad gäller klimatsatsningarna tror jag att det du talade om var de här 300 miljonerna till energieffektivisering som ni stoltserar med skulle vara jordens största klimatsatsning. Vad är det mer som visar på de höga klimatambitioner som ni åker världen runt och påstår att Sverige har?

Anf. 58 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Ett ytterligare område som Mikaela Valtersson efterfrågar och där vi vidtar åtgärder, vilket du uppenbarligen inte ser i budgeten, är underhåll av järnvägar och investeringar i järnvägar. Det var också ett område där det fanns stora hål. Ni hade stora planer, men ni hade inte fyllt dem med budgetinnehåll. Ni hade inte fyllt dem med pengar för att kunna genomföra dem.

Men när vi nu har möjlighet att nå målet om att skydda värdefull skog är problemet uppenbarligen miljonerna, inte huruvida vi når målet. Det är skillnaden mellan Centerpartiets och Miljöpartiets politik. Vi vill ha resultat. Ni är noga med att kunna visa upp plakatpolitik. Men det gör inte vare sig miljön eller klimatet bättre. Det viktiga är väl om man kan nå målen! Ni var långt ifrån att nå målen. Nu ändrar vi strategi. I stället för att socialisera familjeskogsbruk låter vi den skyddsvärda skog som redan ägs av staten bli skyddad. Då når vi målen, men till mindre kostnad för skattebetalarna.

Anf. 59 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Det är intressant om det är så att Roger Tiefensee tycker att vi är på väg att nå målen vad gäller klimatpolitiken och klimatutsläppen, som var det jag frågade om.

Ni satsar väldigt mycket pengar på saker som försämrar klimatpåverkan och leder till ökade utsläpp. Ni i Centerpartiet är beredda att satsa 27 miljarder på motorvägar runt Stockholm. Ni satsar 27 miljarder på ökade utsläpp, men under 1 miljard på att minska dem.

Tror inte Centerpartiet att de prioriteringar man gör på något vis hänger samman? Om man satsar på infrastruktur, ändrar prioriteringarna och har en väldigt tydlig prioritering på att vägar ska få större resurser än järnvägar och spårsatsningar, då har det också betydelse för vilket samhälle vi får. Att vilja uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle är att både ha effektiva styrmedel i dag – ni inför inga styrmedel, som nya skatter eller så – och att satsa på det som är långsiktigt hållbart och våga prioritera.

(Applåder)

Anf. 60 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna har lagt fram ett stort antal förslag. Jag ska naturligtvis inte gå in på dem, men de har som finansiering angivit att de ska införa en ny förmögenhetsskatt. Det är ungefär 4,6 miljarder av de 5 miljarder som de anger som finansiering. Min fråga till Mikaela Valtersson är om Miljöpartiet kommer att acceptera den här nyinförda förmögenhetsskatten.

Dessutom har vi hört här nu att både Lars Ohly och Ulla Andersson förespråkar en arvs- och gåvoskatt. Hur ställer ni er till en återinförd arvs- och gåvoskatt?

Detta tycker jag är två viktiga frågor att få klargjorda i debatten.

Jag vill också säga någonting om Miljöpartiets kärnfråga. I budgeten finns havsmiljösatsningar som är mycket viktiga och eftertraktade även för Folkpartiet. Beträffande klimatfrågan har vi olika uppfattningar om kärnkraft. Vi tycker att kärnkraft är bra därför att det minskar koldioxidutsläppen i Europa och i världen om man använder mer kärnkraft.

Jag tycker ändå att man i debatten måste säga sig en sak. Vi har sett att Moderata samlingspartiet har gått in mot mitten. Det är Fredrik Reinfeldts historiska insats. Men Moderata samlingspartiet och de andra borgerliga partierna har också gått långt i riktning mot vad Miljöpartiet vill vad beträffar klimatpolitik och miljöpolitik. Jag är övertygad om att Mikaela Valtersson inte tycker att det är tillräckligt, och att man borde gå mycket längre. Men det är ändå ett historiskt skifte i svensk politik när en moderatledd regering är så aktiv som den nuvarande regeringen är i klimatpolitiken. Fredrik Reinfeldt är uppenbarligen personligt engagerad för ett klimatavtal i Köpenhamn. Det ser ju inte så bra ut just nu, men ambitionen finns där. Jag tycker att denna förändring i svensk politik är värd ett erkännande.

Anf. 61 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi vill inte återinföra en förmögenhetsskatt; det har vi varit ganska tydliga med. Vi har talat om att vi ser problem med det, och vi tror inte att det är en bra politik i dag. Jag tycker inte att man ska återinföra arvs- och gåvoskatten heller.

Jag tror att vi kommer att kunna hantera detta på ett bra sätt och komma överens om en gemensam skattepolitik. Ni har ju många frågor som ni inte är överens om till nästa mandatperiod. Jag tror inte att ni är överens om värnskatten. Jag tror inte att Folkpartiet jublade över att införa vårdnadsbidrag. Jag tror att det är sådant som man klarar av att hantera även om vi har olika inriktning.

Vi tror att vi behöver ha en tydlig prioritering av företagarpolitik och satsningar på småföretag. Då tror inte vi att förmögenhetsskatten är bra.

Andra partier har närmast sig Miljöpartiet; det har vi redan gett en eloge för. Jag har tidigare sagt att jag tycker att det är bra att man åtminstone i retoriken har börjat tala mer om klimat och att man inte förlöjligar frågorna utan för upp dem på dagordningen. Det är bra.

Dessvärre visar det sig inte att man lever upp till detta i den faktiska politik man sedan driver. Nu tycker jag att reflexionen är att det dessutom har minskat och tonats ned i retoriken. Det syntes i regeringsförklaringen i förra veckan. Statsministern pratade inte alls lika mycket om klimat som tidigare. Jag tror inte att finansministern här i dag har nämnt

ordet klimat i sitt anförande eller i sina replikskiften hitintills. I dag verkar det alltså som att man tonar ned detta och minskar ambitionsnivån samtidigt som Sverige är ordförandeland och ska försöka sy ihop ett internationellt klimatavtal.

Jag tycker att det är i dag man kan förvänta sig väldigt, väldigt mycket mer. Det krävs mer för verkligheten. Jag tror att människor i Sverige förväntar sig mycket mer av den sittande regeringen. De förväntar sig att den har något så när höga ambitioner och kan leda det arbetet internationellt också.

(Applåder)

Anf. 62 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Om det bara hängde på Sverige skulle det bli ett bra avtal i Köpenhamn. Den saken är alldeles klar. Men det är inte enbart vi som bestämmer, och tyvärr är det ganska trögt nu, framför allt i Förenta staterna men kanske även i Kina och Indien.

Det må vara hur som helst med det, men om nu Mikaela Valterssons parti går emot förmögenhetsskatten ska man veta att det ändå är 4,6 miljarder av de 5 miljarder som Socialdemokraterna har angett som finansiering för sina förslag. Därmed bortfaller helt och hållet det socialdemokratiska finansieringsupplägget. Det är förvisso inte Mikaela Valterssons ansvar, men jag vill ändå notera detta inför tv-tittarna: På grund av den splittring som finns – tack och lov, får jag säga – i vänstertrojkan har det socialdemokratiska finansieringsalternativet uppenbarligen bortfallit.

Anf. 63 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Självfallet hänger det inte bara på Sverige att få ihop ett internationellt klimatavtal. Men när det nu är en så svår situation att få ihop detta är det desto viktigare att åtminstone som ordförandeland visa upp att man har några som helst ambitioner på hemmaplan. Det kanske ger större möjligheter att påverka andra länder om man föregår med gott exempel och visar att vi vill något.

Sedan kan ni hålla på från alliansens sida med att lägga ihop plus och minus och försöka gissa hur vår gemensamma budget så småningom kommer att se ut. Ni kan vänta till nästa år i april. Då kommer ni att få se den i sin helhet när vi har diskuterat ihop den klart. Till dess tror jag inte att det fungerar riktigt så att man kan dra bort några miljarder hit eller dit.

Dessutom skulle jag vilja betona att er diskussion som har förts tidigare om arvs- och gåvoskatten inte alls stämmer. Där jag tror att ni behöver titta lite djupare i Excelarken. Ni menar att reformen inte skulle vara finansierad. Den kostade 2,6 miljarder att genomföra, och den var fullt ut finansierad genom förändrade regler av periodiseringsfonderna. Detta gav 2,6 miljarder. Rätt ska vara rätt här.

(Applåder)

Anf. 64 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Låt mig ta upp ett par saker som jag tycker var intressanta i det anförande som Mikaela Valtersson höll.

För det första kritiserade hon skillnaden mellan hur hon tyckte sig uppfatta argumentationen från regeringens sida i våras kontra nu i budgetpropositionen. Ja, visst finns det en viss skillnad i den meningen att i

våras var utvecklingen mycket mer svårbedömd. Det var utförsbana i alla prognoser, som visade på en mycket allvarlig utveckling. Det fanns fortfarande en mycket stor oro för att vi skulle få uppleva en riktig hårdsmälta i världsekonomin – värre än vad vi kanske nu tror. Nu börjar det ju se ut som om det hela kanske har landat på botten. Men vi vet inte säkert ännu.

För det andra sker budgetarbetet på hösten. Det är svårt att göra budgetarbete på vårkanten, och det är inte heller tanken.

Det finns också en annan aspekt. Om man alltför tidigt kommer med vissa typer av stimulansåtgärder, när alla människor fortfarande är rädda för framtiden – när den bara ser ut som ett svart hål – får inte åtgärderna någon effekt. Psykologin är sådan att man sparar, håller igen och undviker att fatta offensiva beslut därför att man inte ser någon framtid.

Jag tror att utvecklingen har börjat vända. Jag hoppas att den kan fortsätta så. Jag tror att de åtgärder vi kommer med nu både vilar på en fastare prognosgrund än vad de skulle ha gjort i våras och har just en bättre tajmning i den meningen.

Mikaela Valtersson säger att jobbskatteavdraget är slöseri med skattepengar. Notera perspektivet i det påståendet! Det är alltså slöseri med skattepengar att sänka skatten för ett vårdbidrag med 1 500 kronor i månaden. Vilket är perspektivet? Jo, det är att det är staten som äger skattepengar. Men det är faktiskt inte så. Det är medborgarna som äger pengarna, och staten har med tvångsmakt tagit ifrån medborgarna pengar och givit tillbaka lite grann. Det kan man inte kalla för slöseri med skattepengar.

Anf. 65 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag börjar där Stefan Attefall slutade. Vi måste så klart vara oerhört varsamma med människors skattepengar just därför att det är deras pengar. Därför måste vi vidta åtgärder som är de effektivaste och inte på ett vårdslöst sätt slösa bort pengarna på saker som inte ger effekt.

Det är det som är problemet med jobbskatteavdraget. I det här läget i Sverige, när vi har en svår ekonomisk situation, måste all prioritering och allt fokus vara på att skapa jobb. I det läget är det inte en bra politik att sänka skatten ytterligare där människor kanske sparar pengarna i stället för att vidta åtgärder som leder till att fler människor får jobb. Det är det vi måste prioritera, och det ska vara jobb som ger så mycket som möjligt för de pengar vi satsar. Det ska inte vara jobb som kostar 1 miljon per skapat jobb. Det är att använda skattemedel ineffektivt.

Jag ska också säga något om skillnaden i argumentation. Om det var ett ännu värre krisläge för ett halvår sedan och om det var svartare och svårare då hade väl ett gigantiskt krispaket varit ännu bättre tajmat då än när ni ser en ljusning? Man måste vara varsam, och sedan lägga om politiken så småningom. Men ni har tajmat det här fel.

Dessutom handlar det om något jag tycker är allvarligt. Det gäller de signaler man ger i och med hur hårt man argumenterar. Om man går på hårt om att det är jättefel att ge pengar till kommuner och landsting lyssnar de in de signalerna. Kommunpolitiker hör detta. De ställer om verksamheterna utifrån det. De är redan på väg att säga upp personal, att anpassa kostnadsvolymen och att se till att minska i välfärden.

Om ni hade gett lite andra signaler hade de människor som redan i år har förlorat sitt jobb kanske sluppit det. De hade kunnat vara kvar och haft kvar sina jobb om ni hade gett signaler om att det kanske kommer pengar senare.
(Applåder)

Anf. 66 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Nu ska man komma ihåg att vi redan i budgeten 2009 tillförde kommunsektorn stora pengar. I våras aviserade vi ytterligare pengar till kommunerna. Vad vi gör nu är att vi kommer med ytterligare ett steg.

Vi har aldrig sagt att vi med hjälp av statliga stimulanspengar kan stoppa krisen och förhindra att den ger verkningar i det svenska samhället. Vi har sagt att vi ska försöka hjälpa till att lindra och dämpa, och vi ska göra det under hela krisens förlopp. Hur lång blir krisen? Det vet vi fortfarande inte, och vi visste det ännu mindre i våras. Hur djup blir den? Det visste vi inte heller i våras, men vi vet det kanske lite bättre i dagens läge.

Låt mig gå tillbaka till jobbskatteavdraget. Jag håller med om Mikaela Valterssons formulering om att vi ska vara varsamma med skattepengarna, men att säga att det är slöseri att sänka skatten för ett vårdbidrag säger någonting om perspektivet. Det här är samma retorik som dina kolleger på vänstersidan använder sig av. Man betraktar skattepengarna som statens egendom och inte som medborgarnas egendom som de med tvångsmakt har överlåtit till staten. En skattesänkning som är effektiv ur jobbsynpunkt kan alltså vara bra, och den kan också vara bra därför den ger människor mer makt att bestämma över sitt eget liv.

Anf. 67 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Stefan Attefall pratar om risken för effekter om man inte vidtar åtgärder som gör att människor sparar och håller igen. Det är precis de effekter som har blivit av jobbskatteavdraget. Det är precis det som har varit konsekvenserna. Sparandet ökar och människor använder det för att spara och hålla igen i stället för att använda det till att lösa krisen, dämpa effekterna och skapa arbetstillfällen.

Det är klart att vi i Sverige inte ensamma kan råda helt över en finanskris. Vi kan varken hindra den eller helt få bort den, men man kan mildra effekterna. Man kan se till att människor drabbas så lite som möjligt och klarar den djupa nedgången utan att drabbas hårt och behöva leva på socialbidrag. Man kan se till att människor kan använda tiden till att utbilda sig och ställa om och vara bättre rustade när det vänder. Det är den typen av insatser som skulle behöva göras för att se till att människor inte drabbas av mycket större otrygghet. Jag tycker att det är förvånande att just Kristdemokraterna står bakom en sådan politik och en sådan människosyn.

(Applåder)

Anf. 68 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! I dag har vi överlämnat budgetpropositionen till riksdagen. Vi har haft en riksdagsdebatt om målen för den ekonomiska politiken. Regeringen har presenterat en kraftfull krispolitik. Vi har lagt fram

en proposition för att jobba Sverige ur krisen. Krispolitiken förstärks. Krispolitiken är stabil.

Den första punkten på vår lista för att jobba Sverige ur krisen är att värna starka offentliga finanser. Vi kan förstärka krisåtgärderna därför att vi har varit försiktiga och ansvarsfulla. Vi har starkare offentliga finanser än praktiskt taget alla jämförbara länder. Vi kan redovisa en väg tillbaka till balans och överskott.

För det andra jobbar vi Sverige ur krisen genom att hålla ordning och reda på bankerna så att inte bankernas kris stryper ekonomin. Vi har säkrat det finansiella systemet. Inom EU bygger vi tillsammans en ny finansiell infrastruktur. Vi har lagt fram program och åtgärder för att förhindra att marknaderna går bärsärkagång också i framtiden. Den globala kapitalismens härjningar och skadeverkningar går inte att hindra när vi har den typ av bubbler och obalanser som vi ser, men vi måste göra vad vi kan för att stadga och stabilisera.

För det tredje är fundamentet i vår politik för att jobba Sverige ur krisen att vi motverkar och dämpar genomslaget från finanskrisen på den svenska arbetsmarknaden. Det gör vi genom att nu pröva en ny metod att stabilisera konjunkturen. Vi ger stora extrapengar till kommunerna och tidigarelägger infrastruktur. Vi ger mer resurser till rättsväsendet, mer pengar till hushållen och håller uppe köpkraften genom skattesänkningar för pensionärer och löntagare.

För det fjärde underlättar vi för människor att möta krisen genom att satsa på utbildning och omställning. Vi bygger ut den aktiva arbetsmarknadspolitik. Över 50 000 personer får möjlighet att delta i aktiva åtgärder som praktikplatser, coachningsstöd och lyftjobb. Vi bygger ut möjligheten att komplettera utbildning. Det handlar om yrkesvux, yrkeshögskola och utbildningsplatser. Sammantaget erbjuds 75 000 människor möjligheter till utbildning och omställning under krisen.

För det femte förstärker vi arbetslinjen ytterligare. Vi ska säkra full sysselsättning och varaktigt höja sysselsättningen. Det är arbetslinjens kärna. Det ska löna sig bättre att arbeta. Det ska bli fler som vill anställa. Genom att förstärka jobbavdraget gör vi det mer lönsamt att arbeta. Då lägger vi också grunden för att återupprätta en full sysselsättning. Genom att förstärka företagsklimatet får vi fler att anställa. Då fortsätter vi att bygga en väg tillbaka till full sysselsättning.

Här står allianspartierna samlade och starka. Vi lägger tyngdpunkten på olika frågor, men vi har en gemensam grundsyn på den ekonomiska politiken. Kontrasten till oppositionen är slående, som debatten har visat. Man saknar en politik för att säkra starka offentliga finanser, och man saknar en politik för att återupprätta full sysselsättning.

På praktiskt taget alla områden lovar vänsterpartierna större satsningar och större utgifter. När vi tillför medel till kommunerna blir det omedelbara svaret att det är för lite. Det är för sent. Man har alltid råd med mer. Det är för magert, det är för klent och det är för otillräckligt. Vi är ansvarslösa, handfallna, passiva och senfärdiga. Det är samma kommentarer i varje fråga. Vi satsar på att bygga ut yrkesutbildningen och de aktiva åtgärderna. Det är för lite, det är för sent och det är otillräckligt. Vi satsar mer på infrastruktur. Det är för lite och det är för sent. Det ska vara större, tjockare, djupare, längre, högre och bredare. Allt ska bli större och mer på varje område.

Prot. 2009/10:4
21 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Det här är en utpräglad överbudspolitik. Det handlar inte bara om de här kommunpengarna, arbetsmarknadspolitiken eller infrastrukturen. Jag har försökt att hitta ett enda bidrag som inte något av vänsteralliansens partier vill höja. Det går inte som jag uppfattar det – jag kan bevisas ha fel på den punkten – att hitta ett enda bidrag som vänsterpartierna inte vill höja. Det är barnbidrag, flerbarnstillägg, underhållsstöd, bostadsbidrag, studiebidrag och bostadstillägg. Jag kan inte räkna upp ett enda område där man inte vill gå tillbaka till bidragslinjen.

Mot vår ansvarsfulla politik står vänsterpartiernas överbudspolitik. Det kanske allra mest allvarliga med vänsterpartiernas politik är att man saknar en politik för full sysselsättning. Kärnan i den ekonomiska politiken är att återupprätta full sysselsättning. På kort sikt måste vi stimulera efterfrågan genom tillfälliga pengar till kommuner, infrastruktur och arbetsmarknadspolitik. Men det som är avgörande på lång sikt är om vi kan höja den varaktiga sysselsättningen, om vi kan göra det mer lönsamt att arbeta. Där har vi två fundamentalt skilda syner.

Man kan samla ihop alla de förslag som vänsterpartierna lägger fram. Det handlar om försämrat jobbavdrag, a-kassan upp till 80 procent, höjt tak i a-kassan, en a-kasseavgift som är oberoende av vilken arbetslöshet man driver fram med kollektivavtal och löneavtal, möjlighet att återinföra deltidsarbetslöshet, höjd sjukpenning, underminerad kontroll och ansvarstagande i sjukförsäkring och förtidspensioner, kraftigt höjda marginaleffekter genom höjda bostadsbidrag, underhållsstöd och bidragsförskott och återgång till traditionell Amspolitik inom arbetsmarknadspolitiken där människor läses in i en närmast evig rundgång. Friår och arbetsförlängning ska öka möjligheten att vara frånvarande från arbetsmarknaden. Arbetsgivaravgifterna för unga ska höjas mycket kraftigt. Socialdemokraterna och de andra vänsterpartierna talar om att avskaffa RUT- och ROT-avdrag. Det blir färre ingångsjobb. Man vill förstärka straffbeskattning på utbildning och återinföra straffbeskattning på investeringar och sparande. Kärnkraft, friår, förbifart och en hel del av Miljöpartiets politik kommer förmodligen också att återfinnas i de samlade vänsterförslagen. Alla dessa förslag handlar om en sak, nämligen att göra det mindre lönsamt att arbeta.

När det lönar sig mindre att arbeta söker folk jobb i snävare kretsar. Det är väldigt farligt i ett läge där inskrivningar i a-kassan riskerar att övergå i långtidsarbetslöshet. När det lönar sig sämre att arbeta ökar riskerna för inlåsning. Då ökar riskerna för rundgång i arbetsmarknadspolitiken. Vi bygger ut arbetsmarknadspolitiken. Om vi samtidigt gör det mindre lönsamt att arbeta ökar riskerna.

I 40 år har vi upplevt att grindvakter blivit överbelastade i kriserna och utanförskapet vuxit. Då vill vänsterpartierna slå till och göra det mindre lönsamt att arbeta. Då ökar man risken för att människor fastnar i utanförskap. Vi vet precis vad som händer när man gör det mindre lönsamt att arbeta. Då får man den effekten att risken för flaskhalsar, kostnadstryck, inflationsspiraler och ett alltför tidigt avstannande av sysselsättningstillväxten ökar.

När man analyserar den här politiken med gängse metoder baserade på den forskning vi har på områdena kan man se att den leder till en varaktigt lägre sysselsättning. Den globala krisen sätter ett tryck på våra ambitioner om full sysselsättning. Med vänsteralternativets politik skulle

vi vidta en lång rad åtgärder för att säkra att vi cementerar arbetslösheten på en mycket hög nivå.

I valet kommer det att stå två tydliga alternativ mot varandra. Vi kommer att ha en allians som satsar på arbetslinjen. Det ska löna sig att arbeta. Och vi kommer att ha en grupp av vänsterpartier som satsar på bidragslinjen.

Vi tar ansvar för de offentliga finanserna. Vi har ordning och reda på bankerna. Vi satsar mer pengar på kommunerna och infrastruktur. Vi satsar på utbildning och omställning, och vi förstärker arbetslinjen. Vi gör det mer lönsamt att arbeta, och vi gör det mer lönsamt att anställa.

Vänsterblocket, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har som genomgående idé att höja skatterna, göra det mindre lönsamt att arbeta och försämra företagsklimatet.

Här är skiljelinjerna i svensk politik uppenbara och tydliga. Bidragslinjen står mot arbetslinjen. Överbudspolitik står mot statsfinansiellt ansvarstagande.

(Applåder)

Anf. 69 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Problemet med Moderaternas politik är att ni inte förstår vikten av arbete åt alla och starka offentliga finanser. Varje gång ni får möjlighet raseras arbetsmarknaden, massarbetslösheten knackar på porten och de offentliga finanserna visar mycket stora underskott.

Problemet är att du satte allt på ett kort, Anders Borg. Du trodde att hotet om en sönderslagen hushållsekonomi för människor om de blir arbetslösa skulle skapa massor av nya jobb. Så blev det naturligtvis inte. Jobbpolitiken har havererat. Vi i Sverige har en sämre utveckling än omvärlden. Vi har 70 000 fler i utanförskap än för tre år sedan. Ni har sprängt broarna mellan arbetslöshet och arbete, det som gjorde att människor kunde komma tillbaka.

De långsiktiga effekterna på arbetsmarknaden av er politik är förödande för dem som har ambitioner om full sysselsättning. Det hade varit 50 000 personer färre som hade varit arbetslösa om det hade gått lika bra här som i övriga EU. Och eftersom den långsiktiga jämviktsarbetslösheten enligt Konjunkturinstitutet ökar med 60 000 personer på grund av din politik som inte fungerar på en modern arbetsmarknad har vi 110 000 personer som inte får arbete på grund av en havererad arbetsmarknadspolitik. Politik för sänkta löner, eller som Anders Borg brukar kalla det, sänkta reservationslöner, fungerar inte.

Du har under debatten, Anders Borg, vägrat att svara på frågan om pensionärerna. Vi har nu visat att din skattesänkingspolitik och den havererade a-kassan inte skapar några nya jobb. Vi halkar efter vår omvärld. Ändå envisas du med att öka klyftan för fjärde året i rad mellan den skatt som en löntagare betalar och den skatt som en pensionär betalar. Varför ska pensionärerna straffbeskattas? Vad är skälet till detta när de har arbetat ett långt och strävsamt liv? Varför vägrar finansministern att tala om pensionärernas situation? Är inte det viktigt?

(Applåder)

Anf. 70 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Thomas Östros satt under många år i regeringen. Men han måste ha satt sig i sammanträdesrummet utanför det rum där regeringen träffas, för han verkar inte ha någon kännedom om vilken politik de drev under sin regeringstid. 40 miljarder i sänkta skatter genom kompenstation för egenavgifter gick bara till löntagare. Det var inte en krona till pensionärerna. Skatten för pensionärer sänktes inte under hela det socialdemokratiska regeringsinnehavet. Man sänkte skatten för löntagare, man sänkte skatten för miljardärer, men man sänkte den inte för pensionärer.

Det här har pensionärerna upplevt gång efter annan. Socialdemokraterna återvann regeringsmakten 1982 på varma löften till pensionärerna. Sedan fick de spela poker med Sten Andersson. De förlorade. Man frös pensionerna och tog ifrån pensionärerna pengarna. Man vann valet 1994, frös pensionerna och tog ifrån pensionärerna pengarna, fast man hade lovat guld och gröna skogar i varje oppositionsmotion.

Det är väl samma sak som kommer att ske den här gången. Man lovar sänkt skatt till pensionärerna som på fullt allvar tror att Socialdemokraterna skulle vara garanten för sänkta skatter.

Vi har sänkt skatten för pensionärerna. Socialdemokraterna har inte sänkt skatten en krona för pensionärerna.

Jag måste dock säga att det allra märkligaste med Thomas Östros och Socialdemokraterna är bidragslinjen. Man pratar om en politik för arbete åt alla, men det är ju en lång lista med annat: försämrat jobbavdrag, återställd a-kassa, återställd Amspolitik, friår, arbetstidsförkortning, stoppad förbifart, höjda bolagsskatter, höjda arbetsgivaravgifter. Jag kan hålla på hur länge som helst.

Det är som om ni har suttit och samlat ihop förslag som ska minska sysselsättningen och öka jämviktsarbetslösheten. Det är alldeles uppenbart att det handlar om en politik som skulle skada Sverige och som skulle leda till 100 000 personer färre i varaktigt sysselsättning. Det skulle föra upp Sverige på en massarbetslöshetsnivå efter krisen.

Det är tragiskt att Socialdemokraterna övergett parollen ”Arbete åt alla” och i stället går under demonstrationsparollen ”Bidrag till alla”!
(Applåder)

Anf. 71 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Full sysselsättning är den centrala politiska frågan. Anders Borgs politik har nu lett till att 110 000 fler blir varaktigt arbetslösa på grund av att han har satsat allt på ett enda kort: förstöra a-kassan, sänka skatterna och hoppas att lönerna ska sänkas. Men det skapar ju inga jobb. Det är bara att titta på vad Konjunkturinstitutet nu beskriver, hur jämviktsarbetslösheten som minskade tolv år i rad nu ökat varje år som Anders Borg har haft ansvaret.

Det är lätt att förstå varför. Hur kan en långtidsarbetslös ung människa få ett jobb bara för att jag får 200 kronor i sänkt skatt när det behövs verkliga insatser? Hur får man jobb för att familjen Reinfeldt har fått uppemot 100 000 kronor i sänkt skatt och moderata riksdagsledamöter kan få över 1 miljon i sänkt skatt?

Så har vi pensionärerna. Varför ska de betala uppemot 1 000 kronor mer i inkomstskatt än en löntagare? Det är inte jobb som skapas av den politiken – det är klyftor.

Vi växlade egenavgifter mot inkomstskatt. Det var en ren växling, neutral för offentliga finanser, men Anders Borg har med berätt mod skapat ett system där pensionärerna som för tre år sedan betalade samma skatt som alla andra nu straffbeskattas med uppemot 1 000 kronor. Det är djupt orättvist, finansministern!
(Applåder)

Anf. 72 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Thomas Östros har en gång för länge sedan varit skatteminister. Det ger lite speciella perspektiv på ekonomi. Thomas Östros tror på fullt allvar att sänkta skatter ger lägre inkomster för löntagarna. Men de pengar man har när man går till butiken är den lön man får minus den skatt man betalar. Sänker vi skatten får människor mer pengar kvar. Kanske man på skatteavdelningen eller hos en skatteminister ser en skattesänkning som en intäktsförlust, men för vanliga människor är det så att när vi sänker skatten får de mer pengar över. Då lönar det sig bättre att arbeta. Då förstärker vi arbetslinjen.

Vi får inga svar om de 100 000 jobb som Socialdemokraterna och vänsterpartierna ska slå ut. Kärnkraften ska avskaffas. Förbifarten ska stoppas. Arbetstidsförkortning ska införas. Friåret ska återkomma. A-kassan ska återställas. Arbetsgivaravgifterna ska höjas.

På punkt efter punkt handlar det om en politik vars grundläggande syfte är att förhindra att människor är i arbete, vars grundläggande syfte är att undergräva arbetslinjen. Det är en politik som bara blir logisk om man ser det som en systematisk idé att det inte ska löna sig för människor att arbeta och att vi följaktligen ska ha människor i massarbetslöshet.
(Applåder)

Anf. 73 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Om man skulle dra ut Anders Borgs retorik och teori skulle vi väl avskaffa alla trygghetssystem. Då blir alla sjuka friska och alla arbetslösa får ett jobb – eller hur, Anders Borg?

Ni har rivit våra trygghetssystem och försämrat dem kraftigt trots att all forskning visar att vår modell ger högre arbetskraftsdeltagande, högre sysselsättning och större ekonomisk jämlikhet. Kvinnor arbetar i större utsträckning och till och med kreativiteten och jämställdheten är högre än i de länder som driver en politik som Anders Borg förordar.

Anders Borg kanske kan förklara för mig här i dag varför en cancer-sjuk kvinna ska betala högre skatt än vad till exempel jag gör. Varför ska en som förlorar sitt jobb på Volvo under den här krisen få högre skatt? Vad blir bättre av det? Varför ska en pensionär som har slitit i hela sitt liv och kanske sitter utsliten där hemma i dag få höra att, nja, ni bidrar inte till välfärden så ni ska också ha högre skatt.

Det är enorma marginalskatteeffekter om man blir sjuk, arbetslös eller pensionär i Anders Borgs Sverige. Det vore bra om han kunde förklara det här för mig. Jag vet att ni påstår att jobbskatteavdraget ska ge människor mer makt över sina liv. Men varför ska inte sjuka eller arbets-

lösa eller pensionärer ha mer makt över sina liv? Kan Anders Borg förklara det för mig?

Jobbskatteavdraget påstår ni ska ge människor mer makt över sina liv. Men i Anders Bords egna interna dokument står det tydligt och klart att syftet är att det ska sänka lägstalönerna på arbetsmarknaden. Hur ska Anders Borg förklara det?

Anf. 74 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Politik måste alltid byggas på utvärdering av resultat. Under vänsterstyret ökade lönespridningen med 10 procent. Förmögenhetskoncentrationen ökade med 20 procent. Inkomstspridningen ökade med 30 procent. Andelen med svag ekonomi ökade med 50 procent. Det är resultatbörser för Vänsterns rättvisepolitik – ökade klyftor, större koncentration, sämre villkor för dem med svag ekonomi. Resultatet av bidragspolitiken är utslagning.

Arbetslinjen bygger starka människor. Arbetslinjen bygger människor som kan vara stolta över egen försörjning. Arbetslinjen bygger människor som har en samhörighet på arbetsplatser. Bidragslinjen bygger utanförskap och utslagning. Därför bygger den orättvisor. Rättvisa kan bara byggas på full sysselsättning, aldrig på bidragslinjen, aldrig på att vi slår ut människor i utanförskap.

Låt oss ta frågan om kommunerna en gång till. Vänsterpartierna hanterade ett par kriser. Vi hade Rysslandskrisen 1998 och LTCM kraschade. Vi hade IT-kraschen. Varför lade ni aldrig fram förslag om 15 miljarder i höjda statsbidrag till kommunerna? Om detta är en beprövad vänsterpolitik som för första gången prövas av en moderatledd regering i samarbete med de andra allianspartierna, varför lade ni aldrig fram några förslag till stöd till kommunerna när ni själva bedrev krispolitik? Vi lägger fram förslag om 17 miljarder ovanpå det vi gjorde redan i den förra budgeten. Det är ett mycket kraftigt stöd till kommunerna. När ni hanterade elfte september blev det inte en krona. När ni hanterade IT-kraschen blev det inte en krona. När ni hanterade Rysslandskrisen blev det inte en krona.

Det är uppenbart att om man vill ha Vänsterpartiets politik för kommunerna, på riktigt och på allvar, ska man rösta fram en moderat finansminister som även i kristider kan prioritera kommunerna. Det har inte Vänsterpartiet gjort.

(Applåder)

Anf. 75 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag kan konstatera att Anders Borg läser vår tidigare ekonomiska politik som fan läser bibeln. Herr talman! Ursäkta!

Om rättvisa skapas genom full sysselsättning, varför använder du inte det mest kostnadseffektiva förslaget som ni har i er egen budget, som ni påstår är det mest kostnadseffektiva för att skapa jobb? Varför lägger ni inte 10 miljarder på att rädda de 20 000 jobben i kommunsektorn som nu riskerar att förloras?

Om ni ska bygga er ekonomiska politik på utvärdering av resultatet borde ni vara rätt oroliga just nu. De ekonomiska klyftorna har aldrig varit större sedan SCB började sina mätningar. De ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män har ökat med 1 000 kronor i månaden

under er regeringstid. Utanförskapet har ökat med 300 000. Vi har fått 130 000 fler fattiga kvinnor och nästan en fördubbling av fattiga barn till ensamstående föräldrar. Sverige har en högre arbetslöshet än genomsnittet i EU.

På vilket sätt utvärderar ni er egen ekonomiska politik, Anders Borg? Ni verkar inte inse den verklighet ni befinner er i.

Prot. 2009/10:4
21 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 76 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Låt oss titta på vänsterresultaten. 10 procent ökad lönespridning, 20 procent förstärkt förmögenhetskoncentration, en inkomstspridning som ökar med 30 procent och en andel med svag ekonomi som ökar med 50 procent. Det är resultatbörser för Vänsterns politik. Det är bidragslinjen som bygger klyftor. Det är bidragslinjen som underminerar människors möjlighet till självförsörjning. Det är bidragslinjen som underminerar människors möjlighet att få en trygghet med arbetskamrater.

Jag har ännu inte fått någon vettig förklaring till Vänsterpartiets skatteförslag, nämligen 75 procents marginaleffekt för en barnmorska. När ni lägger avtrappningen på grundavdraget på det sätt ni gör är det klart att det blir en massiv marginaleffekt för sjuksköterskor och barnmorskor. Vad är logiken att de ska straffas med 75-procentiga pomperipossamarginaleffekter? Det är för mig obegripligt – om man inte ser tydligheten i vänsterpolitiken. Det ska aldrig löna sig att arbeta. Det ska alltid löna sig att lämna arbetsmarknaden.

Anf. 77 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till finansministern.

Nu missar ni helt chansen att vidta åtgärder som kan ge gröna stimulanser. Det är saker som kan ge arbetstillfällen samtidigt som de minskar klimatpåverkan. Kina och Sydkorea toppar, men i många andra länder lanseras gröna stimulanspaket. Man satsar på miljömässig teknikutveckling och förbättrar de framtida affärsmöjligheterna för det egna landet.

Ni har länge ridit på framgångarna av de klimatåtgärder vi vidtog förra mandatperioden. Men nu är det ett trendbrott, herr talman. För första gången någonsin sänks koldioxidskatten i Sverige. Är det de klimatambitioner ni har att visa upp under ert ordförandeskap? Ni säger att värnandet om klimatet är ett viktigt område. Hur yttrar det sig? Jag undrar om finansministern kan redogöra för det.

Sedan var det diskussionen om trygghetssystemen och att det ska löna sig att arbeta. Det tål att sägas att det finansministern säger om att det ska löna sig att arbeta betyder i er politik att det ska kosta att vara sjuk och arbetslös. Det är precis vad som är er idé. Det ska kosta för människor att vara sjuka och arbetslösa.

Om människor kan känna trygghet – om de vet att om de drabbas av sjukdom de inte behöver flytta från sina hus, eller att om pengarna inte räcker att det inte blir en radikal förändring av livssituationen – vågar de utveckla sig, flytta, ta jobb och satsa på ett boende.

Om ni tror att man blir friskare genom att få mindre pengar att leva på, är då er ambitionsnivå för nästa mandatperiod att fortsätta att skära i trygghetssystemen och kanske avskaffa de förhatliga bidragssystemen för att uppnå full effekt av er politik?

(Applåder)

Anf. 78 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Mikaela Valtersson representerar en märklig form av konjunkturpolitik. Man lägger fram förslag efter förslag som kommer att sänka Sveriges förmåga att producera något och sänka antalet människor i arbete. Vi vet att det allvarliga med en ekonomisk kris är att många av effekterna dröjer sig kvar, det vill säga att vi försämrar vår förmåga att producera och förmåga att försörja oss.

Vad gör då Miljöpartiet? Jo, man säger nej till Förbifart Stockholm. Man lägger fast en ambition att avveckla kärnkraften, det vill säga vår energiförsörjning. Man vill återinföra friår. Man vill införa arbetstidsförkortning. I ett land vars största problem är att människor arbetar för lite och att det finns en åldrande befolkning vill man införa en arbetstidsförkortning. I det här konjunkturläget vill man sedan slå till med 20 miljarder i höjda bensinskatter för hushållen.

Det är klart att vi har en aktiv klimatpolitik. Vi var de som införde CO₂-skatten. Det har varit det effektivaste instrumentet vi har. Vi ska utveckla och fortsätta med den politiken, men det måste göras i en takt och i ett tempo som människor har råd med.

Vänsteralliansen ska höja arbetsgivaravgifterna med 20 miljarder, höja bolagsskatten, avskaffa RUT- och ROT-avdrag samt försämla jobbavdraget. Det är alltigenom en konsekvent politik för att upprätta en bidragslinje och undergräva arbetslinjen. Det är en politik som skulle göra att Sverige står sämre rustat för framtiden. Med fler människor i massarbetslöshet växer orättvisorna. Det är det som skulle bli resultatet av Vänsterpolitiken.

Anf. 79 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik:

Herr talman! Att se till att människor inte drabbas hårt av en tillfällig sjukdom eller arbetslöshet gör människor bättre rustade för kriser. Det är att ge människor bättre beredskap och större möjligheter att klara en nedgång i den privata ekonomiska situationen. Det är en prioritering som jag är stolt över att vi vill göra. Vi ska fortsätta på en linje där vi ökar tryggheten i Sverige och minskar klyftorna.

Det är intressant i finansministerns uppräknings av vår politik kontra er att man nu får höra att kärnkraften ska finnas för att den ger arbetstillfällen. Det är tydligen argumentet. Jag kan tala om för finansministern att satsningar på förnybar energi kommer att ge långt fler arbetstillfällen än att krama sönder och bevara kärnkraften.

Vi behöver införa effektiva styrmedel och ge incitament för att ställa om till ett mer hållbart samhälle. Det är där vi behöver prioritera politiken.

Anf. 80 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Herr talman! Mikaela Valtersson använder formuleringen att människor inte ska drabbas av krisen. På vilket sätt blir det mindre drabbande för människor att ni ska försämla jobbavdraget, att ni ska avskaffa RUT- och ROT-avdraget, att ni ska höja arbetsgivaravgifterna med 20 miljarder, att ni ska slå sönder förutsättningar för en väl fungerande skogsindustri med hjälp av kilometer- och bensinskatter, att ni ska avveckla kärnkraften så att det inte längre går att ha en industri med trygg energiförsörjning?

Det här är saker som gör att människor drabbas. Det drabbar människor att ni höjer arbetsgivaravgifterna, försämrar jobbavdraget, avskaffar kärnkraften, försämrar arbetsmarknadspolitiken och allt det andra. Ni vill föra ut människor i bidragsberoende. Ni vill inte att människor ska arbeta. Det är det som är poängen med friåret. Det är det som är poängen med arbetstidsförkortningen. Ni är emot arbetslinjen. Ni anser att man ska ha en bidragslinje där människor ställs utanför, där människor låses in i utanförskap och frånvaro från arbetsmarknaden. Det är resultatet av Vänsterpolitiken. Det är därför vi har så tydliga alternativ – arbetslinjen mot bidragslinjen.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 15 september.

3 § Meddelande om frågestund

Förste vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 24 september kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m), justitieminister Beatrice Ask (m), miljöminister Andreas Carlgren (c), statsrådet Cecilia Malmström (fp) och statsrådet Tobias Billström (m).

4 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2008/09:FPM155 Meddelande om 2009 års uppföljning av EU:s hållbarhetsstrategi *KOM(2009)400* till utrikesutskottet

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:4 och 7 till arbetsmarknadsutskottet

Skrivelse
2009/10:8 till skatteutskottet

6 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2009/10:2 Hösttilläggsbudget för 2009

2009/10:3 Tid för kultur

2009/10:5 Obligatoriskt utgiftstak

Motioner

med anledning av prop. 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden
vid beräkning av balanstalet

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v)

med anledning av prop. 2008/09:222 Informationsutbytesavtal och parti-
ella skatteavtal med Bermuda

2009/10:Sk1 av Lars Johansson m.fl. (s, v, mp)

med anledning av prop. 2008/09:223 Informationsutbytesavtal och parti-
ella skatteavtal med Brittiska Jungfruöarna

2009/10:Sk2 av Lars Johansson m.fl. (s, v, mp)

med anledning av skr. 2008/09:221 Redovisning av de åtgärder som
föreslogs i proposition 2008/09:95

2009/10:N1 av Tomas Eneroth m.fl. (s)

7 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 16 september

2009/10:4 Skatt på råttallolja

av *Raimo Pärssinen* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:5 Telefoni i glesbygd

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:6 Åtaganden i Baltic Sea Action Plan

av *Jacob Johnson* (v)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

den 17 september

Prot. 2009/10:4
21 september

2009/10:7 Försäljning av statliga bolag

av *Kristina Zakrisson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2009/10:8 Införande av moratorium rörande hbt-flyktingar från Irak

av *Börje Vestlund* (s)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2009/10:9 Tvåårsregeln i utlänningslagen

av *Amineh Kakabaveh* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)

den 18 september

2009/10:10 Regeringens ansvar för utvecklingen i Jämtlands län

av *Berit Andnor* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 16 september

2009/10:7 Gotlandsmusiken

av *Christer Engelhardt* (s)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2009/10:8 Kontroll av taxametrar

av *Raimo Pärssinen* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:9 Inbetalning till fel skattekonto

av *Marie Engström* (v)
till finansminister Anders Borg (m)

den 17 september

2009/10:10 Grunderna för uppehållstillstånd i utlänningslagen

av *Aleksander Gabelic* (s)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2009/10:11 Havsmiljömyndighet och fiskeriförvaltning till Göteborg

av *Lars Tysklind* (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2009/10:12 Kostnaden för den nya influensan

av *Marie Nordén* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

den 18 september

2009/10:13 Valet i Afghanistan

av *Max Andersson* (mp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:14 Riskkapital för unga tillväxtbolag

av *Krister Örnfjäder* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:15 Piratkopiering av svenska företagsprodukter

av *Krister Örnfjäder* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:16 Ungdomars kunskaper om sina rättigheter på arbetsmarknaden

av *Désirée Liljevall* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2009/10:17 Anslag till vägar i Norrbotten

av *Maria Stenberg* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 16 september

2008/09:1212 Passivitet i alkoholpolitiken

av *Birgitta Eriksson* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:1213 Skattekontroll vid gårdsförsäljning av alkohol

av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

den 17 september

2008/09:1184 Cedaw

av *Carina Hägg* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2008/09:1185 Ministermöte mellan EU och Afrikanska unionen

av *Carina Hägg* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:1191 Våldtäkter och övergrepp i iranska fångelser

av *Amineh Kakabaveh* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:1193 Prövning av MR-brott i Burma av Internationella brottmålsdomstolen, ICC

av *Olle Thorell* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:1202 Åtgärder mot gränshindren i Öresundsregionen
av *Tina Acketoft* (fp)

till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2008/09:1210 Fortsatta EU-sanktioner mot militärregimen i Honduras

av *Bodil Ceballos* (mp)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

den 18 september

2008/09:1198 Bevarande av Auschwitz som minnesmärke

av *Mikael Oscarsson* (kd)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2008/09:1203 EU:s frihandelsförhandlingar med Colombia och mänskliga rättigheter i Colombia

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet *Ewa Björling* (m)

2008/09:1204 SVT:s minskade mediebevakning på Gotland

av *Christer Engelhardt* (s)

till kulturminister *Lena Adelsohn Liljeroth* (m)

2008/09:1207 Reformering av Världsbankens röstsystem

av *Max Andersson* (mp)

till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

2008/09:1221 Västsahariers mänskliga rättigheter

av *Birgitta Ohlsson* (fp)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 september.

10 § Kammaren åtskildes kl. 13.10.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanrådets början till och med 1 § anf. 47 (delvis)
och

av förste vice talmannen därefter till sammanrådets slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/ Eva-Lena Ekman

Prot. 2009/10:4
21 september

Innehållsförteckning

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen	1
Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (m)	1
Anf. 2 THOMAS ÖSTROS (s)	5
Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	8
Anf. 4 THOMAS ÖSTROS (s) replik	9
Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	9
Anf. 6 THOMAS ÖSTROS (s) replik	10
Anf. 7 ROGER TIEFENSEE (c) replik	10
Anf. 8 THOMAS ÖSTROS (s) replik	11
Anf. 9 ROGER TIEFENSEE (c) replik	11
Anf. 10 THOMAS ÖSTROS (s) replik	12
Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp) replik	12
Anf. 12 THOMAS ÖSTROS (s) replik	13
Anf. 13 CARL B HAMILTON (fp) replik	13
Anf. 14 THOMAS ÖSTROS (s) replik	14
Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	14
Anf. 16 THOMAS ÖSTROS (s) replik	15
Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	16
Anf. 18 THOMAS ÖSTROS (s) replik	16
Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c)	16
Anf. 20 ULLA ANDERSSON (v) replik	18
Anf. 21 ROGER TIEFENSEE (c) replik	18
Anf. 22 ULLA ANDERSSON (v) replik	19
Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c) replik	19
Anf. 24 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	19
Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik	20
Anf. 26 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	20
Anf. 27 ROGER TIEFENSEE (c) replik	21
Anf. 28 CARL B HAMILTON (fp)	21
Anf. 29 STEFAN ATTEFALL (kd)	23
Anf. 30 ULLA ANDERSSON (v) replik	24
Anf. 31 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	25
Anf. 32 ULLA ANDERSSON (v) replik	25
Anf. 33 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	26
Anf. 34 ULLA ANDERSSON (v)	26
Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	29
Anf. 36 ULLA ANDERSSON (v) replik	30
Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	30
Anf. 38 ULLA ANDERSSON (v) replik	30
Anf. 39 ROGER TIEFENSEE (c) replik	31
Anf. 40 ULLA ANDERSSON (v) replik	31
Anf. 41 ROGER TIEFENSEE (c) replik	32
Anf. 42 ULLA ANDERSSON (v) replik	32
Anf. 43 CARL B HAMILTON (fp) replik	32
Anf. 44 ULLA ANDERSSON (v) replik	33
Anf. 45 CARL B HAMILTON (fp) replik	33

Anf. 46 ULLA ANDERSSON (v) replik	34
Anf. 47 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	34
Anf. 48 ULLA ANDERSSON (v) replik	35
Anf. 49 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	35
Anf. 50 ULLA ANDERSSON (v) replik	36
Anf. 51 MIKAELA VALTERSSON (mp)	36
Anf. 52 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	39
Anf. 53 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	40
Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	40
Anf. 55 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	40
Anf. 56 ROGER TIEFENSEE (c) replik	41
Anf. 57 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	41
Anf. 58 ROGER TIEFENSEE (c) replik	42
Anf. 59 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	42
Anf. 60 CARL B HAMILTON (fp) replik	43
Anf. 61 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	43
Anf. 62 CARL B HAMILTON (fp) replik	44
Anf. 63 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	44
Anf. 64 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	44
Anf. 65 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	45
Anf. 66 STEFAN ATTEFALL (kd) replik	46
Anf. 67 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	46
Anf. 68 Finansminister ANDERS BORG (m)	46
Anf. 69 THOMAS ÖSTROS (s) replik	49
Anf. 70 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	50
Anf. 71 THOMAS ÖSTROS (s) replik	50
Anf. 72 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	51
Anf. 73 ULLA ANDERSSON (v) replik	51
Anf. 74 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	52
Anf. 75 ULLA ANDERSSON (v) replik	52
Anf. 76 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	53
Anf. 77 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	53
Anf. 78 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	54
Anf. 79 MIKAELA VALTERSSON (mp) replik	54
Anf. 80 Finansminister ANDERS BORG (m) replik	54
2 § Justering av protokoll	55
3 § Meddelande om frågestund	55
4 § Anmälan om inkommen faktagromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	55
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	55
6 § Bordläggning	56
7 § Anmälan om interpellationer	56
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	57
9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	58
10 § Kammaren åtskildes kl. 13.10	59

